

PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY
Poslanecká sněmovna
2004
IV. volební období

428

Vládní návrh

na vydání

o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů

Z Á K O N
ze dne 2003

o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

Č Á S T P R V N Í
ARCHIVNICTVÍ A SPISOVÁ SLUŽBA

Hlava I

ÚVODNÍ USTANOVENÍ

§ 1
Předmět úpravy

Tento zákon upravuje

- a) výběr, evidenci a kategorizaci archiválií,
- b) ochranu archiválií,
- c) práva a povinnosti vlastníků archiválií,
- d) práva a povinnosti držitelů a správců archiválií (dále jen „držitel archiválie“),
- e) využívání archiválií,
- f) zpracování osobních údajů pro účely archivnictví,
- g) soustavu archivů,
- h) práva a povinnosti zřizovatelů archivů,
- i) spisovou službu,
- j) působnost Ministerstva vnitra (dále jen „ministerstvo“) a správních úřadů na úseku archivnictví a výkonu spisové služby,
- k) správní delikty.

1.

Vymezení pojmů

Pro účely tohoto zákona se rozumí

- a) archivnictvím obor lidské činnosti zaměřený na péči o archiválie a plnění funkce správní, informační, vědecké a kulturní,
- b) archivem zařízením podle tohoto zákona, které slouží k ukládání archiválií a péči o ně,
- c) původcem každý, z jehož činnosti písemnost vznikla,
- d) písemností každý obrazový, zvukový, písemný, elektronický nebo jiný záznam, ať již v podobě analogické či digitální, který vznikl z činnosti původce,
- e) archiválií takový záznam, který byl vzhledem k době vzniku, obsahu, původu, vnějším znakům a trvalé hodnotě dané politickým, hospodářským, právním, historickým, kulturním, vědeckým nebo informačním významem vybrán ve veřejném zájmu k trvalému uchování a byl vzat do evidence archiválií; archiváliemi jsou i pečeti, razítka a jiné hmotné předměty související s archivním fondem či s archivní sbírkou, které byly vzhledem k době vzniku, obsahu, původu, vnějším znakům a trvalé hodnotě dané politickým, hospodářským, právním, historickým, kulturním, vědeckým nebo informačním významem vybrány a vzaty do evidence,

- f) výběrem archiválií posouzení hodnoty písemností a rozhodnutí o jejich vybrání za archiválie a zařazení do evidence archiválií,
- g) archivním fondem soubor archiválií, který vznikl výběrem z písemností vytvořených činností právnické osoby nebo organizační složky státu nebo územního samosprávného celku nebo soubor dokumentárního materiálu vzniklého z činnosti fyzické osoby,
- h) archivní sbírkou soubor archiválií navzájem propojených jedním nebo několika společnými znaky,
- i) archivním zpracováním třídění, pořádání a inventarizace archiválií,
- j) zpracováním osobních údajů jakákoliv operace nebo soustava operací, kterou archivy a správní úřady na úseku archivnictví a výkonu spisové služby systematicky provádějí s osobními údaji v rámci výběru a evidence archiválií, kategorizace archiválií, ochrany archiválií a dispozice s nimi, využívání archiválií a kontroly ve věcech archivnictví a spisové služby,
- k) výkonem spisové služby zajištění odborné správy písemností došlých a vzešlých z činnosti původce, popřípadě z činnosti jeho předchůdců, zahrnující jejich řádný příjem, evidenci, rozdělování, oběh, vyřizování, vyhotovování, podepisování, odesílání, ukládání a vyřazování ve skartačním řízení, a to včetně kontroly těchto činností.

Hlava II Archivnictví

Díl 1

VÝBĚR ARCHIVÁLIÍ A JEJICH EVIDENCE

Výběr archiválií

2.

(1) Uchovávat písemnosti a umožnit výběr archiválií jsou povinni tito původci

- a) organizační složky státu,
- b) státní příspěvkové organizace,
- c) státní podniky,
- d) územní samosprávné celky,
- e) organizační složky a právnické osoby založené nebo zřízené územními samosprávnými celky, pokud vykonávají veřejnou správu nebo zaměstnávají více než 25 zaměstnanců,
- f) školy,¹⁾
- g) právnické osoby zřízené zákonem,
- h) zdravotnická zařízení

(dále jen „veřejnoprávní původci“).

(2) Uchovávat písemnosti a umožnit výběr archiválií jsou za podmínek stanovených tímto zákonem dále povinni i tito původci

- a) podnikatelé zapsaní v obchodním rejstříku, pokud jde o písemnosti uvedené v příloze č. 1

¹⁾ Zákon č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění zákona č. 188/1988 Sb., zákona č. 171/1990 Sb., zákona č. 522/1990 Sb., zákona č. 134/4993 Sb., zákona č. 190/1993 Sb., zákona č. 331/1993 Sb., zákona č. 49/1994 Sb., zákona č. 256/1994 Sb., zákona č. 138/1995 Sb., zákona č. 306/1999 Sb., zákona č. 19/2000 Sb., zákona č. 132/2000 Sb. a zákona č. 248/2002 Sb.

Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění zákona č. 210/2000 Sb. a zákona č. 147/2001 Sb.

k tomuto zákonu,

- b) politické strany, politická hnutí, občanská sdružení, odborové organizace, organizace zaměstnavatelů, církve a náboženské společnosti,
- c) profesní komory; členové profesních komor jen v případech, pokud písemnosti vzniklé z jejich činnosti jsou veřejnými listinami,
- d) nadace a nadační fondy, obecně prospěšné společnosti

(dále jen „soukromoprávní původci“).

(3) Výběr archiválií provádí Národní archiv nebo státní oblastní archiv podle své působnosti (dále jen „příslušný archiv“), pokud není dále stanoveno jinak.

3.

Kritériem výběru archiválií je trvalá hodnota písemnosti vzhledem k

- a) době vzniku,
- b) obsahu,
- c) původu,
- d) vnějším znakům.

4.

(1) Podle doby vzniku budou příslušným archivem za archiválie vždy vybrány

- a) písemnosti vzniklé do roku 1850,
- b) písemnosti z oborů průmyslové a zemědělské výroby, úvěrové soustavy a pojišťovnictví, finančního a důlního podnikání včetně patentů na významné vynálezy vzniklé do roku 1900,
- c) fotografické, filmové a zvukové záznamy vzniklé do roku 1920.

(2) Podle obsahu budou příslušným archivem za archiválie vždy vybrány písemnosti uvedené v příloze č. 2 k tomuto zákonu.

(3) Podle původu se za archiválie příslušným archivem vybírají písemnosti, které mají trvalou hodnotu vzhledem k významu, funkci anebo postavení jejich původce.

(4) Podle vnějších znaků se za archiválie příslušným archivem vybírají písemnosti, které mají trvalou hodnotu vzhledem k jejich výtvarné hodnotě, jazyku, písmu, psací látce, způsobu vyhotovení, případně i dalším obdobným vlastnostem.

5.

Výběr archiválií z písemností původců provádí příslušný archiv ve skartačním řízení nebo mimo skartační řízení.

Výběr archiválií ve skartačním řízení

6.

(5) Výběr archiválií ve skartačním řízení příslušný archiv provádí ze souboru písemností u původce, který má povinnost vykonávat spisovou službu.

(6) Skartační řízení je postup, při kterém se vyřazují písemnosti nadále nepotřebné pro činnost původce a při kterém příslušný archiv provádí výběr archiválií.

(7) Za řádné provedení skartačního řízení odpovídá původce, jeho právní nástupce, likvidátor nebo ten, na něhož přešla působnost určeného původce. Tyto osoby jsou povinny umožnit příslušnému archivu kontrolu provádění skartačního řízení.

7.

(8) Skartační řízení se provede v kalendářním roce následujícím po uplynutí skartační lhůty písemností. Skartační řízení může být po dohodě s příslušným archivem provedeno i později, pokud původce písemnosti potřebuje pro další vlastní činnost.

(9) Skartační řízení se provádí na základě skartačního návrhu. K jeho provedení sestaví původce skartační komisi.

(10) Skartační řízení se provede vždy při zániku původce. Není-li toto možné, provede se výběr archiválií mimo skartační řízení.

(11) Vyřazovat písemnosti a provádět výběr archiválií ve skartačním řízení mohou i původci, kteří nejsou povinni vykonávat spisovou službu, považují-li to za účelné. O tom informují příslušný archiv. Skartační řízení kontroluje a výběr archiválií provádí archiv, který by jinak byl příslušný provádět výběr archiválií mimo skartační řízení.

8.

(12) Skartační návrh zpracovaný původcem obsahuje

- a) označení původce písemností, které jsou navrženy ke skartačnímu řízení,
- b) seznam písemností navržených ke skartačnímu řízení,
- c) návrh termínu provedení skartačního řízení.

(13) Skartační komise je tvořena zaměstnanci původce zařazenými na úseku výkonu spisové služby. Předsedou komise nemůže být zaměstnanec vykonávající spisovou službu.

(14) Prováděcí právní předpis stanoví podrobnosti skartačního řízení a vyřazování písemností podle § 7 až 9.

9.

Na základě skartačního řízení vydá příslušný archiv rozhodnutí o vybrání písemnosti za archiválii nebo souboru písemností za archiválie. Jeho součástí je i zařazení archiválie do příslušné kategorie a určení, ve kterém archivu bude archiválie uložena.

Výběr archiválií mimo skartační řízení

10.

(15) Výběr archiválií mimo skartační řízení provádí příslušný archiv z písemností

- a) původce nebo vlastníka, který nemá povinnost vykonávat spisovou službu,
- b) původce uvedeného v § 7 odst. 1, které neprošly skartačním řízením,
- c) nabídnutých České republice darem nebo ke koupi,
- d) nalezených.

(16) Výběr archiválií mimo skartační řízení podle odstavce 1 písm. a) a c) se provádí na žádost původce nebo vlastníka písemnosti.

(17) Výběr archiválií mimo skartační řízení podle odstavce 1 písm. b) a d) a v případech, kdy dojde k zániku původce bez právního nástupce, se provádí z moci úřední.

(18) Výběr archiválií mimo skartační řízení podle odstavce 1 písm. b) provádí archiv, který by byl příslušný k výběru archiválií ve skartačním řízení.

11.

(19) Po ukončení výběru archiválií mimo skartační řízení vydá příslušný archiv rozhodnutí o vybrání písemnosti nebo souboru písemností za archiválii. Jeho součástí je i zařazení archiválie do příslušné kategorie.

(20) Po ukončení výběru archiválií mimo skartační řízení provedeného na žádost vlastníka písemnosti příslušný archiv určí, ve kterém archivu bude archiválie uložena jen v případě, že vlastník archiválie s jejím uložením v archivu souhlasí.

(21) V případě výběru archiválií mimo skartační řízení provedeného z moci úřední příslušný archiv určí, ve kterém archivu bude archiválie uložena.

Společná ustanovení k výběru archiválií

12.

(22) U písemností obsahujících utajované skutečnosti lze výběr archiválií ve skartačním řízení provést až po zrušení stupně utajení. Výběr archiválií, u nichž nebyl zrušen stupeň utajení nebo nelze stupeň utajení zrušit, provádějí příslušné bezpečnostní archivy podle zvláštního právního předpisu.

(23) U písemností obsahujících obchodní²⁾ nebo bankovní tajemství³⁾ lze výběr archiválií ve skartačním řízení nebo mimo skartační řízení provést jen s předchozím souhlasem osoby, které ochrana tajemství svědčí. Vybráním písemností za archiválie ochrana obchodního nebo bankovního tajemství podle zvláštního právního předpisu zůstává nedotčena.

(24) K výběru archiválií z písemností obsahujících osobní údaje a k jejich trvalému uchování se nevyžaduje souhlas fyzické osoby podle zvláštního právního předpisu.⁴⁾

(25) Při výběru archiválií ve skartačním řízení a při výběru archiválií mimo skartační řízení jsou osoby provádějící výběr archiválií oprávněny vstupovat s vědomím původce nebo vlastníka písemnosti do objektů, na pozemky a do jiných prostor, pokud nelze výběr archiválií provést jiným způsobem.

13.

(26) Státní zaměstnanci⁵⁾ zařazení do správních úřadů na úseku archivnictví a výkonu spisové služby, zaměstnanci archivů a jejich zřizovatelé jsou povinni zachovávat mlčenlivost o všech skutečnostech, které se dozvěděli při výkonu svých pracovních povinností nebo v přímé souvislosti s nimi. Této povinnosti mohou být zproštěni pouze z rozhodnutí příslušného správního úřadu na úseku archivnictví a výkonu spisové služby, pokud zvláštní právní předpis nestanoví jinak.

(27) Povinnost zachovávat mlčenlivost trvá i po skončení služebního poměru,⁵⁾ pracovněprávního nebo jiného obdobného vztahu.

14.

(28) Písemnosti vybrané jako archiválie k trvalému uložení v archivu předá původce nebo

²⁾ § 17 obchodního zákoníku.

³⁾ § 38 zákona č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění zákona č. 264/1992 Sb., zákona č. 84/1995 Sb., zákona č. 61/1996 Sb., zákona č. 306/1997 Sb., zákona č. 16/1998 Sb., zákona č. 127/1998 Sb., zákona č. 165/1998 Sb., zákona č. 120/2001 Sb., zákona č. 319/2001 Sb. a zákona č. 126/2002 Sb.

⁴⁾ § 5 odst. 2 písm. a) zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 177/2001 Sb.

§ 9 písm. d) zákona č. 101/2000 Sb., ve znění zákona č. 177/2001 Sb.

⁵⁾ § 1 zákona č. 218/2002 Sb., o službě státních zaměstnanců ve správních úřadech a o odměňování těchto zaměstnanců a ostatních zaměstnanců ve správních úřadech (služební zákon).

vlastník písemnosti na základě rozhodnutí o vybrání písemnosti za archiválii určenému archivu. O předání se sepíše úřední záznam.

(29) Bez souhlasu příslušného archivu nesmějí být písemnosti zničeny, a to ani po provedeném skartačním řízení.

Evidence archiválií

15.

(30) Po vydání rozhodnutí o vybrání písemnosti za archiválii zařadí příslušný archiv archiválii do příslušné evidence.

(31) Archiválie, které jsou evidovány na území České republiky, tvoří Národní archivní fond. Národní archivní fond je veden v základní, druhotné a ústřední evidenci, jejíž základní jednotkou je archivní fond, archivní sbírka nebo jednotlivá archiválie.

(32) Základní evidenci Národního archivního fondu, která zahrnuje evidenci přírůstků a úbytků archiválií, evidenční listy Národního archivního fondu a evidenci archivních pomůcek, vedou archivy, muzea,⁶⁾ knihovny,⁷⁾ galerie,⁶⁾ památníky,⁸⁾ pracoviště Akademie věd České republiky⁹⁾ a vysoké školy, v jejichž správě se archiválie nacházejí.

(33) Základní evidenci části Národního archivního fondu uložené mimo archivy, muzea, knihovny, galerie, památníky, pracoviště Akademie věd České republiky a vysoké školy uvedené v odstavci 2 vedou Národní archiv nebo státní oblastní archivy podle své působnosti.

(34) Druhotnou evidenci Národního archivního fondu uloženého v archivech, v muzeích, knihovnách, galeriích, památnících, pracovištích Akademie věd České republiky a vysokých školách, která zahrnuje evidenční listy Národního archivního fondu a evidenci archivních pomůcek, vedou Národní archiv nebo státní oblastní archivy podle své působnosti. Archivy, muzea, knihovny, galerie, památníky, pracoviště Akademie věd České republiky a vysoké školy jsou povinny archivu, který vede druhotnou evidenci, poskytovat údaje z evidenčních listů Národního archivního fondu a z evidence archivních pomůcek.

(35) Ústřední evidenci Národního archivního fondu, která zahrnuje evidenční listy Národního archivního fondu a evidenci archivních pomůcek, vede ministerstvo. Archivy, muzea, knihovny, galerie, památníky, pracoviště Akademie věd České republiky a vysoké školy vedoucí základní evidenci jsou povinny poskytovat ministerstvu údaje z evidenčních listů Národního archivního fondu a z evidence archivních pomůcek.

16.

(36) Každá evidence Národního archivního fondu je uchovávána v písemné formě nebo na technických nosičích dat nebo způsobem kombinujícím uvedené formy a ve stejné formě je i předávána. Základní evidence Národního archivního fondu musí být vždy uchovávána i v písemné formě.

(37) Z evidencí Národního archivního fondu se rozhodnutím ministerstva vyřazují archiválie z důvodů

a) přehodnocení významu,

⁶⁾ § 10 odst. 6 zákona č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně dalších zákonů.

⁷⁾ § 2 písm. a) zákona č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon).

⁸⁾ Například § 1 odst. 1 písm. a) nařízení vlády č. 337/2002 Sb., o prohlášení některých kulturních památek za národní kulturní památku.

⁹⁾ § 2 odst. 1 zákona č. 283/1992 Sb., o Akademii věd České republiky.

- b) zničení,
- c) vydání podle zvláštního právního předpisu.

17.

(38) Ministerstvo vede evidenci všech archiválií, archivních sbírek a archivních fondů nebo jejich ucelených částí prohlášených za archivní památky nebo za národní archivní památky. Archivy, v nichž jsou tyto archiválie, archivní sbírky, archivní fondy nebo jejich ucelené části uloženy, je vedou ve zvláštní evidenci. Zvláštní evidence obsahuje

- a) základní charakteristické rysy archiválie, archivní sbírky nebo archivního fondu nebo jejich ucelené části,
- b) údaje o tom, kdy byla archiválie, archivní sbírka, archivní fond nebo jejich ucelená část prohlášena za archivní památku nebo za národní archivní památku,
- c) údaje o tom, kde je archiválie, archivní sbírka, archivní fond nebo jejich ucelená část uložena.

(39) Ministerstvo eviduje archivy, muzea, knihovny, galerie, památníky, pracoviště Akademie věd České republiky a vysoké školy, které vedou základní evidenci Národního archivního fondu. Při vedení této evidence je ministerstvo oprávněno zjišťovat, zpracovávat a uchovávat tyto údaje

- a) název a sídlo archivu, muzea, knihovny, galerie, památníku, pracoviště Akademie věd České republiky a vysoké školy,
- b) název, sídlo a identifikační číslo právnické osoby, která je zřizovatelem subjektu uvedeného v písmenu a) nebo vůči němu plní funkci zřizovatele,
- c) jméno, příjmení, datum narození a místo trvalého pobytu fyzické osoby, je-li zřizovatelem subjektu uvedeného v písmenu a).

(40) Při vedení evidence podle tohoto zákona jsou ministerstvo, Národní archiv nebo státní oblastní archivy oprávněny zjišťovat, zpracovávat a uchovávat tyto údaje o vlastnících archiválií

- a) jméno, příjmení, místo trvalého pobytu a datum narození, je-li vlastníkem archiválie fyzická osoba, nebo
- b) název, identifikační číslo a sídlo, je-li vlastníkem archiválie právnická osoba.

18.

Prováděcí právní předpis stanoví

- a) způsob vedení základní, druhotné a ústřední evidence,
- b) způsob předávání údajů ze základní evidence do druhotné evidence a ústřední evidence,
- c) způsob vedení evidence archiválií nebo archivních fondů nebo jejich ucelených částí prohlášených za archivní nebo za národní archivní památky,
- d) postup a způsob vyřazování archiválií z evidencí.

Díl 2

Kategorizace archiválií

19.

(41) Při výběru se archiválie zařazují do I. nebo II. kategorie.

(42) Archiválie, které se zařazují do I. kategorie, jsou uvedeny v příloze č. 3 k tomuto zákonu. Ostatní archiválie jsou archiváliemi II. kategorie.

(43) Archiválie může být prohlášena za archivní památku nebo národní archivní památku.

(44) Zřizovatel archivu, v němž jsou uloženy archiválie I. kategorie, zajišťuje zhotovení

- a) kopií archiválií, které svými vlastnostmi a způsobem zpracování zaručují nejvyšší trvanlivost pro dlouhodobé uložení (dále jen „bezpečnostní kopie“),
- b) kopií archiválií určených k uživatelské práci.

(45) Způsob označování archiválií jednotlivými kategoriemi a způsob ukládání jejich kopií a způsob péče o kopie stanoví prováděcí právní předpis.

20.

Prohlášení za archivní památku

(46) Za archivní památku může být prohlášena archiválie, archivní sbírka, archivní fond nebo jejich ucelená část, která vzhledem k době vzniku, obsahu, formě, původci nebo vnějším znakům má význam pro dějiny obecné, národní nebo regionální, pro dějiny vědy, techniky nebo kultury nebo vzhledem k jedinečnosti nebo původnosti anebo k případně další výjimečné vlastnosti má mimořádný význam pro společnost; u souboru archiválií se přihlíží k jejich obsahové i věcné jednotě.

(47) Žádost o prohlášení archiválie, archivní sbírky, archivního fondu nebo jejich ucelené části za archivní památku může podat

- a) archiv, kde jsou archiválie uloženy,
- b) archiv, který je vede v základní nebo druhotné evidenci,
- c) vlastník archiválie.

(48) Žádost o prohlášení archiválie, archivní sbírky, archivního fondu nebo jejich ucelené části za archivní památku musí obsahovat

- a) název a časové určení vzniku archiválie, archivního fondu nebo jeho ucelené části,
- b) evidenční údaje o archiválii, archivním fondu nebo jeho ucelené části,
- c) odůvodnění žádosti podle kritérií uvedených v odstavci 1,
- d) stav archiválie, archivní sbírky nebo archivního fondu nebo jeho ucelené části a údaj o tom, zda k nim již byly pořízeny bezpečnostní kopie nebo kopie určené k uživatelské práci,
- e) označení archivu, je-li žádost podávána podle odstavce 2 písm. a) a b),
- f) jméno, příjmení, místo trvalého pobytu a datum narození vlastníka archiválie, archivní sbírky, archivního fondu nebo jejich ucelené části, je-li vlastníkem archiválie fyzická osoba,
- g) název, identifikační číslo a sídlo vlastníka archiválie, archivní sbírky, archivního fondu nebo jejich ucelené části, je-li vlastníkem archiválie právnická osoba.

(49) O žádosti na prohlášení archiválie, archivní sbírky, archivního fondu nebo jejich ucelené části za archivní památku rozhoduje podle kritérií uvedených v odstavci 1 ministerstvo.

(50) Vlastník archiválie, archivní sbírky, archivního fondu nebo jejich ucelené části, o nichž bylo zahájeno řízení o prohlášení za archivní památku, je ode dne zahájení řízení až do nabytí právní moci rozhodnutí ministerstva povinen

- a) písemně předem oznámit ministerstvu každou zamýšlenou změnu jejich umístění nebo převod vlastnictví,
- b) písemně bez zbytečného odkladu oznámit ministerstvu přechod vlastnictví.

21.

Prohlášení za národní archivní památku

Vláda České republiky může nařízením prohlásit archivní památku za národní archivní památku.

Ochrana archiválií, práva a povinnosti vlastníka a držitele archiválie

22.

(51) Archiválie ve vlastnictví České republiky nebo právnických osob zřízených zákonem nelze převést na jinou osobu, pokud zvláštní právní předpis nestanoví jinak.

(52) Archiválie, které jsou ve vlastnictví České republiky nebo právnických osob zřízených zákonem, lze do užívání právnické nebo fyzické osobě přenechat pouze s předchozím souhlasem ministerstva. Tento souhlas ministerstvo udělí pouze tehdy, pokud jsou právnické nebo fyzické osoby schopny zabezpečit splnění podmínek stanovených zákonem k ochraně archiválií a péči o ně.

(53) Archiválie ve vlastnictví veřejnoprávních původců a archiválie ve vlastnictví České republiky se vždy ukládají do veřejných archivů.

Práva a povinnosti vlastníka a držitele archiválie

23.

(54) Vlastník nebo držitel archiválie má právo na bezplatné poskytování informačních a poradenských služeb týkajících se péče o archiválie. Tyto služby poskytuje Národní archiv nebo státní oblastní archiv.

(55) Vlastník archiválie s výjimkou České republiky, právnických osob zřízených zákonem nebo územního samosprávného celku má v souvislosti s vybráním písemnosti za archiválii nárok na poskytnutí paušálního státního příspěvku za výběr písemnosti za archiválii. Nárok může vlastník archiválie uplatnit písemně u ministerstva prostřednictvím státního oblastního archivu, který ji vede v základní nebo druhotné evidenci, do 3 měsíců od vybrání písemnosti za archiválii, jinak nárok zaniká.

(56) Výši státního příspěvku podle odstavce 2 stanoví prováděcí právní předpis s ohledem na náklady vlastníka archiválie na pořízení kopií archiválií, na možný ušlý zisk nebo náhradu mzdy a případné další vynaložené náklady v souvislosti s výběrem písemnosti za archiválii.

(57) Vlastník nebo držitel archiválie, s výjimkou České republiky, právnických osob zřízených zákonem nebo územního samosprávného celku, který nemá archiválie uloženy ve veřejném archivu, má nárok na náhradu nezbytných nákladů, které mu vznikly při zákonem uložené péči o archiválie. Nárok může vlastník archiválie uplatnit písemně u ministerstva prostřednictvím státního oblastního archivu, který ji vede v základní nebo druhotné evidenci, ve lhůtě 6 měsíců ode dne, kdy k výdajům došlo, a musí předložit příslušné doklady, jinak nárok zaniká.

24.

(58) Vlastník nebo držitel archiválie je povinen

- a) řádně o archiválii pečovat; za tím účelem je povinen udržovat archiválii v dobrém stavu, chránit ji před poškozením, znehodnocením, zničením, ztrátou a odcizením a užívat archiválii pouze způsobem, který odpovídá jejímu stavu,
- b) neprodleně a předem oznámit příslušnému státnímu oblastnímu archivu každý zamýšlený převod vlastnictví k archiválii nebo uzavření smlouvy o její úschově.

(59) Vlastník nebo držitel archiválie, která je uložena mimo archiv a kterou vede v základní evidenci Národního archivního fondu příslušný archiv podle své působnosti, je povinen předávat těmto archivům na vyžádání údaje potřebné pro vedení této evidence.

25.

(60) Vlastník nebo držitel archiválie může přenechat archiválii do úschovy na základě písemné smlouvy o úschově. Uzavřením smlouvy přechází na schovatele práva a povinnosti vlastníka nebo držitele archiválie podle tohoto zákona.

(61) Odevzdat archiválii do úschovy dalšímu schovateli může schovatel pouze s písemným souhlasem vlastníka nebo držitele archiválie a za dodržení podmínek stanovených v odstavci 1.

26.

(62) Na žádost vlastníka nebo držitele archiválie, který není schopen zajistit její řádnou ochranu a odbornou péči o ni a nemá archiválii uloženu ve veřejném archivu, příslušný státní oblastní archiv

- a) poskytne vlastníkovvi nebo držiteli archiválie bezplatnou odbornou pomoc, nebo
- b) uloží archiválii na dobu určitou do státního oblastního archivu, nejdéle však na dobu 1 roku.

(63) V případě vyhovění žádosti vlastníka nebo držitele archiválie podle odstavce 1 písm. b) v plném rozsahu státní oblastní archiv správní rozhodnutí nevydává.

(64) Pokud vlastník nebo držitel archiválie není schopen zajistit její řádnou ochranu a odbornou péči o ni a nemá archiválii uloženu ve veřejném archivu a hrozí její poškození nebo zničení, rozhodne příslušný státní oblastní archiv na základě provedené kontroly o jejím uložení na dobu určitou do státního oblastního archivu, nejdéle však na dobu 1 roku.

(65) Pokud vlastník nebo držitel archiválie nebude schopen ani po uplynutí 1 roku zajistit její řádnou ochranu, může o jejím dalším uložení příslušný státní oblastní archiv rozhodnout opětovně, a to i z moci úřední. V případě rozhodnutí z moci úřední bude archiválie ve státním oblastním archivu uložena na náklady vlastníka archiválie.

(66) Pominou-li důvody, pro které byla archiválie uložena ve státním oblastním archivu, státní oblastní archiv uloženou archiválii vlastníkovvi nebo držiteli na základě jeho žádosti neprodlené vydá.

27.

Převod archiválií

(67) V případě zamýšleného převodu vlastnictví archiválie je její vlastník povinen přednostně ji nabídnout ke koupi České republice, pokud nepůjde o převod

- a) mezi osobami blízkými, spoluvlastníky, církevními právníckými osobami téže církve nebo náboženské společnosti,
- b) do vlastnictví územního samosprávného celku, státního podniku, státní příspěvkové organizace, nebo právnícké osoby zřízené zákonem.

(68) Písemnou nabídku podle odstavce 1 je vlastník archiválie povinen České republice učinit prostřednictvím Národního archivu nebo příslušného státního oblastního archivu.

(69) Uplatní-li Česká republika právo k přednostní koupi, předloží Národní archiv nebo příslušný státní oblastní archiv do 90 dnů ode dne doručení písemné nabídky vlastníku archiválie návrh kupní smlouvy. Návrh kupní smlouvy musí obsahovat popis nebo vyobrazení archiválie, navrhovanou cenu a lhůtu pro zaplacení. Tato lhůta nesmí být delší třiceti dnů ode dne uzavření kupní smlouvy, pokud vlastník archiválie nenavrhne lhůtu delší.

(70) Pokud Národní archiv nebo příslušný státní oblastní archiv ve stanovené lhůtě návrh kupní smlouvy vlastníkovvi archiválie nepředloží, právo České republiky k přednostní koupi vůči tomuto vlastníkovvi archiválie zaniká.

28.

Vývoz archiválií

(71) Vyvážet archiválie z území České republiky lze na základě žádosti vlastníka archiválie a na základě povolení ministerstva.

(72) Povolení může ministerstvo vydat jen na dobu určitou, a to pouze z důvodů

- a) vystavování,
- b) konzervování,
- c) restaurování,
- d) vědeckého zkoumání.

(73) Vlastník archiválie je oprávněn vyvézt archiválii pouze za účelem stanoveným v povolení ministerstva. Vlastník archiválie je povinen dovést nepoškozenou archiválii zpět na území České republiky ve lhůtě stanovené ministerstvem.

(74) Ministerstvo může v povolení rozhodnout o složení peněžité záruky za dodržení podmínek podle odstavce 3. Peněžítá záruka, případně její poměrná část, případně České republice, pokud vlastník archiválie nedodrží podmínky stanovené v povolení.

(75) Ministerstvo povolení neudělí, jestliže by nebyly splněny podmínky péče o archiválii a podmínky její ochrany podle tohoto zákona nebo vývoz archiválie nedovoluje její stav.

(76) Archiválii, která je předmětem řízení o prohlášení za archivní památku nebo za národní archivní památku, nelze do doby vydání rozhodnutí nebo nařízení vlády vyvézt z území České republiky.

(77) Archiválii prohlášenou za národní archivní památku je možno vyvézt z území České republiky jen na dobu určitou a s předchozím souhlasem vlády České republiky, a to pouze z důvodu jejího vystavování nebo restaurování.

(78) Ministerstvo vede evidenci vydaných povolení k vývozu archiválií z území České republiky a kontroluje, zda archiválie byly ve stanovené lhůtě a nepoškozeny dovezeny zpět na území České republiky.

Ochrana archivních památek a národních archivních památek

29.

(79) Po prohlášení archiválie za archivní památku pořídí vlastník nebo držitel do 90 dnů na vlastní náklady její bezpečnostní kopii.

(80) Archivní památky a národní archivní památky se evidují v archivních sbírkách nebo v archivních fondech, jichž jsou součástí; o jejich uložení se vede zvláštní plán jako součást bezpečnostní dokumentace objektu.

(81) Archivy, ve kterých jsou archivní památky nebo národní archivní památky uloženy, provádějí nejméně jedenkrát za rok prověrku jejich fyzického stavu. O výsledku prověrky podají do 30 dnů od jejího provedení písemnou zprávu ministerstvu; v případě ohrožení, poškození, znehodnocení, zničení, ztráty nebo odcizení archivní památky nebo národní archivní památky podává archiv zprávu ministerstvu neprodleně.

(82) U archivních památek a národních archivních památek, které nejsou uloženy v archivech, příslušný archiv, který je vede v základní nebo druhotné evidenci, provádí nejméně jedenkrát za rok prověrku jejich fyzického stavu. O výsledku prověrky podá do 30 dnů od jejího provedení písemnou zprávu ministerstvu; v případě ohrožení, poškození, znehodnocení, zničení, ztráty nebo odcizení archivní památky nebo národní archivní památky podá zprávu ministerstvu neprodleně.

(83) Poškozené nebo ohrožené archivní památky nebo národní archivní památky musí být neprodleně konzervovány nebo restaurovány. Jejich konzervaci nebo restaurování je povinen zajistit vlastník nebo držitel, a to pouze na základě povolení ministerstva a způsobem, který ministerstvo určí.

30.

(84) Vlastník archivní památky nebo národní archivní památky s výjimkou České republiky, právnických osob zřízených zákonem nebo územního samosprávného celku, který nemá archivní památku nebo národní archivní památku uloženu ve veřejném archivu, má v souvislosti s prohlášením archiválie za archivní nebo národní archivní památku nárok na poskytnutí paušálního státního příspěvku za prohlášení archiválie za archivní památku nebo národní archivní památku. Nárok může vlastník archivní památky nebo národní archivní památky uplatnit písemně u ministerstva prostřednictvím státního oblastního archivu, který ji vede v základní nebo druhotné evidenci, do 3 měsíců od prohlášení archiválie za archivní památku nebo prohlášení archivní památky za národní archivní památku, jinak nárok zaniká.

(85) Výši státního příspěvku podle odstavce 1 stanoví prováděcí právní předpis s ohledem na náklady vlastníka archiválie na pořízení kopií archiválií, na možný ušlý zisk nebo náhradu mzdy a případné další vynaložené náklady v souvislosti s prohlášením archiválie za archivní památku nebo národní archivní památku.

(86) Vlastník nebo držitel archivní památky nebo národní archivní památky s výjimkou České republiky, právnických osob zřízených zákonem nebo územního samosprávného celku, který nemá archivní památku nebo národní archivní památku uloženu ve veřejném archivu, má nárok na náhradu nezbytných nákladů, které mu vznikly při zákonem uložené péči o archivní památku nebo národní archivní památku. Nárok může vlastník archivní památky nebo národní archivní památky uplatnit písemně u ministerstva prostřednictvím státního oblastního archivu, který ji vede v základní nebo druhotné evidenci, ve lhůtě 6 měsíců ode dne, kdy k výdajům došlo, a musí předložit příslušné doklady, jinak nárok zaniká.

31.

(87) Na žádost vlastníka nebo držitele archivní památky nebo národní archivní památky, který není schopen zajistit její řádnou ochranu a odbornou péči o ni a nemá archivní památku nebo národní archivní památku uloženu ve veřejném archivu, ministerstvo

- a) poskytne jejímu vlastníkovvi nebo držiteli bezplatnou odbornou pomoc, nebo
- b) uloží archivní památku nebo národní archivní památku na dobu určitou do Národního archivu nebo do státního oblastního archivu, nejdéle však na dobu 1 roku.

(88) V případě vyhovění žádosti vlastníka nebo držitele archivní památky nebo národní archivní památky podle odstavce 1 písm. b) v plném rozsahu ministerstvo správní rozhodnutí nevydává.

(89) Pokud vlastník nebo držitel archivní památky nebo národní archivní památky není schopen zajistit její řádnou ochranu a odbornou péči o ni a nemá archivní památku nebo národní archivní památku uloženu ve veřejném archivu a hrozí její poškození nebo zničení, rozhodne ministerstvo na základě provedené kontroly o jejím uložení na dobu určitou do Národního archivu nebo státního oblastního archivu, nejdéle však na dobu 1 roku.

(90) Pokud vlastník nebo držitel archivní památky nebo národní archivní památky nebude schopen ani po uplynutí 1 roku zajistit její řádnou ochranu, může o jejím dalším uložení ministerstvo rozhodnout opětovně, a to i z moci úřední. V případě rozhodnutí z moci úřední bude archivní památka nebo národní archivní památka uložena do Národního archivu nebo do státního oblastního archivu na náklady vlastníka archivní památky nebo národní archivní památky.

(91) Pominou-li důvody, pro které byla archivní památka nebo národní archivní památka uložena v Národním archivu nebo ve státním oblastním archivu, Národní archiv nebo státní oblastní archiv uloženou archivní památku nebo národní archivní památku vlastníkovvi nebo držiteli na základě jeho žádosti neprodleně vydá.

32.

Ustanovení § 23 až 29 se ve vztahu k archivní památce nebo národní archivní památce použijí obdobně.

Díl 4

Nahlížení do archiválií, vystavování archiválií a pořizování výpisů, opisů a kopií

33.

(92) Do archiválií uložených v archivech lze nahlížet jen na základě žádosti a za dodržení podmínek stanovených tímto zákonem a badatelským řádem archivu.

(93) Badatelský řád vydá každý archiv na základě vzorového badatelského řádu vydaného ministerstvem. Badatelský řád je trvale zveřejněn na úřední desce archivu nebo na jiném veřejnosti přístupném místě v archivu.

(94) V archivech se nahlíží do kopií archiválií určených k uživatelské práci. Do originálů archiválií lze nahlížet jen tehdy, nejsou-li vyhotoveny jejich kopie. Jestliže takové kopie byly vyhotoveny, lze originály archiválií předložit k nahlédnutí jen se souhlasem archivu, kde jsou archiválie uloženy, pokud to účel nahlédnutí vyžaduje.

(95) Do archiválií, které byly archivům svěřeny do úschovy na základě smlouvy o úschově, lze nahlížet za podmínek stanovených tímto zákonem a badatelským řádem a za podmínek uvedených ve smlouvě o úschově. Práva a zvláštní ujednání ve prospěch vlastníků archiválií zůstávají při nahlížení nedotčena.

(96) Národní archivní památky v originále se mohou předkládat k nahlédnutí jen v archivech, kde jsou trvale uloženy, a to po předchozím povolení ministerstva; jinak se k nahlédnutí předkládají pouze jejich kopie.

34.

Pro účely ochrany archiválií jsou veřejné archivy oprávněny shromažďovat, vyhledávat, používat, ověřovat, uchovávat a třídit tyto údaje žadatelů o nahlížení

- a) jméno, popřípadě jména a příjmení,
- b) místo trvalého pobytu fyzické osoby, místo dlouhodobého nebo trvalého pobytu cizinců,
- c) číslo občanského průkazu, cestovního pasu nebo jiného osobního dokladu,
- d) téma studia a jeho účel, popřípadě i
- e) název a sídlo právnické osoby, pro kterou žadatel o nahlížení téma zpracovává.

35.

Prováděcí právní předpis stanoví

- a) vzorový badatelský řád, kterým se upraví postup při předkládání archiválií, množství archiválií předkládaných badateli na 1 návštěvní den, lhůty k zahájení nahlížení do archiválií a k pokračování v něm, které nesmí být kratší než 30 dní, režim chování v místě určeném k nahlížení včetně způsobu manipulace s archiváliemi a zásady používání reprodukční techniky,
- b) vzor badatelského listu, vzor žádosti o nahlížení a vzor dokladu o předložených a navrácených

archiváliích.

36.

(97) K nahlížení v archivech jsou přístupné jen archiválie starší třiceti let.

(98) Předtím, než archiv umožní nahlížení do archiválií obsahujících osobní údaje žijících fyzických osob, vyzoomí o tom tyto osoby a sdělí jim lhůtu k podání námitek proti takovému nahlížení. Za tímto účelem mohou příslušné správní úřady na úseku archivnictví a výkonu spisové služby vyžadovat údaje z centrálního registru obyvatel podle zvláštního právního předpisu. Pokud tato osoba do 30 dnů ode dne vyzoomění nepodá námitku, má se za to, že s nahlížením souhlasí.

(99) Do archiválií vztahujících se k žijící fyzické osobě, jejichž obsahem jsou citlivé osobní údaje,¹⁰⁾ lze nahlížet jen s předchozím souhlasem této osoby. Souhlas musí splňovat náležitosti stanovené zvláštním právním předpisem.¹¹⁾

(100) Ochranná lhůta podle odstavce 1 a souhlas osoby podle odstavce 3 se nevyžadují u těch archiválií, které již byly zveřejněny osobou, již se týkají, nebo jejichž zveřejňování ukládá zvláštní právní předpis. V takovém případě se ustanovení odstavce 2 nepoužije.

(101) Je-li nahlížení do archiválií podmíněno splněním podmínek podle zvláštního právního předpisu, lze do nich nahlížet jen pokud bude žadatelem o nahlížení prokázáno, že jsou splněny.

37.

(102) Nahlížení do archiválií uložených v archivu se odepře, jestliže

- a) stav archiválií nahlížení neumožňuje,
- b) archiválie nejsou archivně zpracovány,
- c) archiv vyhoví námitce žijící fyzické osoby podle § 37 odst. 2 proti nahlížení do archiválií, které obsahují její osobní údaje,
- d) fyzická osoba nedá souhlas k nahlížení do archiválií, jejichž obsahem jsou její citlivé osobní údaje,
- e) žadatel neprokáže splnění podmínek podle § 37 odst. 5,
- f) zvláštní právní předpis nahlížení do archiválií vylučuje.

(103) O odepření nahlížení do archiválií rozhodne na základě žádosti o nahlížení příslušný správní úřad na úseku archivnictví a výkonu spisové služby.

(104) Po archivním zpracování vyžadovaných archiválií podle odstavce 1 písm. b) archiv tuto skutečnost neprodleně oznámí žadateli, pokud si to žadatel předem písemně vymínil.

(105) Na základě žádosti a potvrzení zaměstnavatele nebo školy o účelu vědeckého bádání a pro účely výuky lze umožnit nahlížení do archiválií i v případě uvedeném v odstavci 1 písm. a) a b).

(106) Nahlížení do archiválií uložených v archivech nelze odepřít původcům a vlastníkům archiválií a jejich právním nástupcům.

(107) Organizační složky státu, územní samosprávné celky, jakož i jiné osoby, které jsou podle zvláštních právních předpisů oprávněny nahlížet do písemností, jsou oprávněny nahlížet v archivech do archiválií, jejichž původcem je stát nebo územní samosprávný celek.

38.

(108) Archiválie lze vystavovat jen v případě, dovoluje-li to jejich stav a za podmínek zaručujících jejich ochranu a péči podle tohoto zákona a ochranu osobních údajů podle zvláštního

¹⁰⁾ § 4 písm. b) zákona č. 101/2000 Sb., ve znění zákona č. 177/2001 Sb.

¹¹⁾ § 9 zákona č. 101/2000 Sb., ve znění zákona č. 177/2001 Sb.

právního předpisu.

(109) Archiválie, které byly na základě smlouvy o úschově svěřeny archivům do úschovy, lze vystavovat jen za podmínek uvedených v odstavci 1 a za podmínek stanovených ve smlouvě o úschově.

(110) Archiválie ve vlastnictví České republiky, které jsou uloženy v archivech, lze vystavovat jen za podmínek stanovených v odstavci 1 a na základě smlouvy o výpůjčce. Příslušný archiv, popřípadě jeho zřizovatel sjedná ve smlouvě podmínky vystavení a výši pojistného podle zvláštního právního předpisu.¹²⁾ Součástí smlouvy je soupis zapůjčovaných archiválií a protokol o jejich stavu.

(111) Povolení k vystavení národní archivní památky vydává ministerstvo.

39.

(112) Každý je oprávněn požádat archiv, kde jsou archiválie uloženy, o pořízení výpisu, opisu a kopie archiválií.

(113) Vydání výpisu, opisu nebo kopie archiválií se odepře, jestliže jsou splněny podmínky pro odepření nahlížení do archiválií.

(114) O odepření vydání výpisu, opisu nebo kopie archiválií rozhodne na základě žádosti o vydání výpisu, opisu nebo kopie příslušný správní úřad na úseku archivnictví a výkonu a spisové služby.

(115) Prováděcí právní předpis stanoví ceník služeb poskytovaných veřejnými archivy s ohledem na předpokládané možné náklady spojené s pořízením a vydáním výpisu, opisu nebo kopie archiválií.

40.

Do archiválií uložených mimo archivy lze nahlížet, pořizovat jejich výpisy, opisy nebo kopie pouze se souhlasem vlastníka nebo držitele archiválie, za dodržení podmínek stanovených tímto zákonem a zvláštním právním předpisem.

Díl 5

SOUSTAVA ARCHIVŮ A VÝKON STÁTNÍ SPRÁVY NA ÚSEKU ARCHIVNICTVÍ A SPISOVÉ SLUŽBY

41.

(116) Archivy se člení na

- a) veřejné archivy,
- b) soukromé archivy.

(117) Veřejnými archivy jsou

- a) Národní archiv,
- b) státní oblastní archivy,
- c) specializované archivy,
- d) bezpečnostní archivy,

¹²⁾ § 70 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla).

e) archivy územních samosprávných celků.

(118) Soukromými archivy jsou ostatní archivy zřizované fyzickými nebo právnickými osobami.

(1)

42.

Postavení správních úřadů na úseku archivnictví a výkonu spisové služby mají

- a) ministerstvo,
- b) Národní archiv a státní oblastní archivy,
- c) příslušná ministerstva a další ústřední správní úřady, Česká národní banka, Národní bezpečnostní úřad a zpravodajské služby České republiky, pokud si zřídily a spravují specializovaný nebo bezpečnostní archiv.

(2)

43.

Působnost ministerstva

Ministerstvo na úseku archivnictví a spisové služby

- a) řídí výkon státní správy v oblasti archivnictví,
- b) zpracovává koncepci rozvoje archivnictví,
- c) přezkoumává rozhodnutí Národního archivu a státních oblastních archivů vydaná těmito archivy ve správním řízení,
- d) řídí odbornou činnost Národního archivu a státních oblastních archivů a ukládá jim odborné archivní úkoly; ostatní archivy v jejich činnosti metodicky usměrňuje a požaduje od nich zpracování a podíl na celostátních tematických soupisech archiválií,
- e) zprošťuje povinnosti zachovávat mlčenlivost podle § 14 odst. 1 státní zaměstnance zařazené do ministerstva, Národního archivu a státních oblastních archivů,
- f) rozhoduje o akreditaci archivů,
- g) rozhoduje o udělení výjimky podle § 80 odst. 1,
- h) zajišťuje ochranu a evidenci Národního archivního fondu, rozhoduje o přehodnocení významu archiválií a o jejich vyřazení z Národního archivního fondu,
- i) vyhlašuje inventuru archiválií podle tohoto zákona,
- j) organizuje celostátní tematické soupisy archiválií,
- k) zajišťuje mezinárodní spolupráci na úseku archivnictví a organizuje výzkum pramenů k českým dějinám v zahraničí,
- l) zastupuje Českou republiku v mezinárodních archivních orgánech a organizacích,
- m) vydává archivní publikace celostátního významu,
- n) rozhoduje o žádostech vlastníků archiválií o poskytování jednorázových příspěvků a náhrad nezbytných nákladů na péči o archiválie
- o) vede evidenci archivů, muzeí, knihoven, galerií, památníků, vědeckých ústavů a vysokých škol, v nichž jsou uloženy archiválie,
- p) vede evidenci správních archivů,
- q) rozhoduje v dalších věcech na úseku archivnictví a spisové služby stanovených tímto zákonem, pokud nejsou svěřeny Národnímu archivu nebo státním oblastním archivům.

(3)

Národní archiv

44.

(119) Národní archiv je správním úřadem a ústředním archivem státu, který je přímo řízený ministerstvem.

(120) Národní archiv je organizační složkou státu a samostatnou účetní jednotkou; jeho rozpočet je součástí rozpočtové kapitoly ministerstva.

(121) V čele Národního archivu stojí ředitel, kterého jmenuje a odvolává ministr vnitra. Vůči němu plní ministerstvo úlohy zaměstnavatele a nadřízeného orgánu podle zvláštního právního předpisu.

(122) Vnitřní organizaci Národního archivu a jeho řízení upraví organizační řád, který schvaluje ministr vnitra.

(123) Sídlem Národního archivu je Praha.

(4)

45.

(124) Národní archiv

- a) kontroluje a dohlíží na výkon spisové služby u organizačních složek státu s celostátní působností, u jejich správních archivů, u jimi zřízených státních příspěvkových organizací a u právnických osob zřízených zákonem s výjimkou těch, které si zřídily a spravují specializované nebo bezpečnostní archivy,
- b) provádí výběr archiválií ve skartačním řízení a mimo skartační řízení u původců, u kterých kontroluje a dohlíží na výkon spisové služby podle písmene a), a u původců uvedených v písmenu c), pokud vykonávají spisovou službu,
- c) provádí výběr archiválií mimo skartační řízení u vrcholných a obdobných orgánů politických stran, politických hnutí, občanských sdružení, odborových organizací, organizací zaměstnavatelů, profesních komor, církví a náboženských společností, nadací a nadačních fondů a obecně prospěšných společností,
- d) rozhoduje o odepření nahlížení do archiválií a o odepření pořizování výpisů, opisů nebo kopií archiválií u něj uložených,
- e) ukládá sankce podle tohoto zákona za správní delikty fyzickým a právnickým osobám, u nichž kontroluje a dohlíží na výkon spisové služby a u nichž provádí výběr archiválií ve skartačním řízení nebo mimo skartační řízení,
- f) vyhledává v uložených archiváliích dokumenty pro potřeby správních úřadů a ostatních organizačních složek státu, orgánů územních samosprávních celků, právnických a fyzických osob, pořizuje z nich výpisy, opisy a kopie a ověřuje je,
- g) umožňuje za podmínek stanovených v zákoně nahlížet do uložených archiválií,
- h) vede příslušnou evidenci archiválií podle tohoto zákona,
- i) provádí kontrolu archivních památek a národních archivních památek, které vede ve své evidenci a které nejsou uloženy v archivech,
- j) plní na úseku archivnictví úkoly vyplývající z mezinárodních smluv a dohod,
- k) rozhoduje o uložení ohrožených archiválií do Národního archivu,
- l) vykonává další pravomoci stanovené tímto nebo jiným zákonem.

(125) Národní archiv na úseku archivní péče

- a) pečuje o archiválie převzaté od původců uvedených v odstavci 1 písm. a) a c) a dále o archiválie vzniklé z činnosti vrcholných orgánů českého státu, Československé republiky, Československé socialistické republiky, České a Slovenské Federativní Republiky, České socialistické republiky, České republiky, jakož i státních a samosprávních orgánů a organizací pro zemi Českou v minulosti a ústředních orgánů okupační správy v letech 1939 až 1945 a vlády Československé republiky v exilu v letech 1939 až 1945, o archiválie vzniklé z činnosti centrálních úřadů habsburské monarchie a umožňuje nahlížení do nich,
- b) přijímá za Českou republiku nabídky k darování a úschově archiválií a uzavírá za Českou republiku příslušné smlouvy,

- c) poskytuje vlastníkům archiválií bezplatné odborné, informační a poradenské služby,
- d) provádí prověrku fyzického stavu archivních památek a národních archivních památek, pokud jsou u něj uloženy,
- e) provádí inventuru archiválií vyhlášenou ministerstvem,
- f) spolupracuje s ostatními archivy a rozvíjí styky s vědeckými, kulturními, školskými a dalšími institucemi za účelem výměny zkušeností v odborných otázkách, ve vědeckém bádání a kulturně výchovném, hospodářském a vlastivědném využívání archiválií,
- g) provádí vědeckou a výzkumnou činnost v oblasti archivnictví, pomocných věd historických a příbuzných vědních oborů,
- h) plní úkoly ústředního vědeckovýzkumného pracoviště na úseku preventivní péče o archiválie, konzervace a restaurování archiválií, uchovávání a zpřístupňování nových forem nosičů informací včetně dokumentů v digitální podobě; v této oblasti vykonává funkci odborného metodického a školicího centra,
- i) zřizuje specializovanou knihovnu pro obor archivnictví a spisové služby,
- j) vykonává vydavatelskou a publikační činnost v oboru archivnictví a spisové služby, dějin správy, pomocných věd historických a historie,
- k) provádí konzervaci a restaurování archiválií,
- l) plní další odborné archivní úkoly uložené zákonem.

Státní oblastní archivy

46.

(126) Státními oblastními archivy jsou

- a) Státní oblastní archiv v Praze,
- b) Státní oblastní archiv v Třeboni,
- c) Státní oblastní archiv v Plzni,
- d) Státní oblastní archiv v Litoměřicích,
- e) Státní oblastní archiv v Zámrsku,
- f) Moravský zemský archiv v Brně,
- g) Zemský archiv v Opavě.

(127) Státní oblastní archivy jsou správními úřady, které jsou přímo řízeny ministerstvem.

(128) Státní oblastní archivy jsou organizačními složkami státu a samostatnými účetními jednotkami; jejich rozpočty jsou součástí rozpočtové kapitoly ministerstva.

(129) V čele státního oblastního archivu stojí ředitel, kterého jmenuje a odvolává ministr vnitra. Vůči němu plní ministerstvo úlohy zaměstnavatele a nadřízeného orgánu podle zvláštního právního předpisu.

(130) Vnitřní organizaci státních oblastních archivů a jejich řízení upraví organizační řády, které schvaluje ministr vnitra.

(131) Sídlem státních oblastních archivů jsou obce, podle nichž jsou státní oblastní archivy pojmenovány.

47.

(132) Správní obvody státních oblastních archivů jsou vymezeny územím krajů, a to pro

- a) Státní oblastní archiv v Praze územím krajů Středočeského a hlavního města Prahy,
- b) Státní oblastní archiv v Třeboni územím kraje Jihočeského,
- c) Státní oblastní archiv v Plzni územím krajů Karlovarského a Plzeňského,
- d) Státní oblastní archiv v Litoměřicích územím krajů Libereckého a Ústeckého,
- e) Státní oblastní archiv v Zámrsku územím krajů Královéhradeckého a Pardubického,

- f) Moravský zemský archiv v Brně územím krajů Jihomoravského, Vysočina a Zlínského,
- g) Zemský archiv v Opavě územím krajů Moravskoslezského a Olomouckého.

(133) Územím kraje se pro účely stanovení územní působnosti státních oblastních archivů rozumí jeho území ke dni nabytí účinnosti ústavního zákona o vytvoření vyšších územních samosprávných celků.

(134) Určení místní příslušnosti státního oblastního archivu se řídí

- a) místem trvalého pobytu, je-li původcem, vlastníkem nebo držitelem archiválie fyzická osoba,
- b) místem podnikání, je-li původcem, vlastníkem nebo držitelem archiválie fyzická osoba podnikatel,
- c) sídlem původce, je-li původcem, vlastníkem nebo držitelem archiválie právnická osoba.

48.

(135) Státní oblastní archiv

- a) kontroluje a dohlíží na výkon spisové služby u organizačních složek státu s působností na území kraje, okresu nebo obcí, u jejich správních archivů a jimi zřízených státních příspěvkových organizací s výjimkou těch, kteří si zřídily a spravují specializované archivy,
- b) kontroluje a dohlíží na výkon spisové služby u orgánů územních samosprávných celků, organizačních složek, příspěvkových organizací a právnických osob založených nebo zřízených územními samosprávnými celky,
- c) kontroluje a dohlíží na výkon spisové služby u státních podniků, vysokých škol, škol a právnických osob zřízených zákonem s výjimkou těch, kteří si zřídily a spravují specializované archivy,
- d) provádí výběr archiválií ve skartačním řízení a mimo skartační řízení u všech původců uvedených v písmenu a), b) a c), a to bez rozdílu, zda si zřídily specializovaný archiv, a u původců uvedených v písmenu e), pokud vykonávají spisovou službu,
- e) provádí výběr archiválií mimo skartační řízení u zřizovatelů soukromých archivů, u podnikatelů zapsaných v obchodním rejstříku, jakož i u politických stran, politických hnutí, občanských sdružení, odborových organizací, organizací zaměstnavatelů, profesních komor, církví a náboženských společností, nadací a nadačních fondů a obecně prospěšných společností, s výjimkou jejich vrcholných orgánů, a u škol a vysokých škol,
- f) provádí výběr archiválií mimo skartační řízení u písemností nabídnutých České republice darem nebo ke koupi a u písemností nalezených nebo u písemností vlastníků, kteří o to požádají,
- g) zprošťuje povinnosti zachovávat mlčenlivost podle § 14 odst. 1 u zaměstnanců nebo zřizovatelů archivů s výjimkou zaměstnanců specializovaných nebo bezpečnostních archivů zřizovaných ministerstvy, dalšími ústředními správními úřady, Českou národní bankou, Národním bezpečnostním úřadem nebo zpravodajskými službami České republiky,
- h) rozhoduje o uložení ohrožených archiválií,
- i) rozhoduje o odepření nahlížení do archiválií a o odepření pořizování výpisů, opisů nebo kopií archiválií u něj uložených,
- j) rozhoduje o odepření nahlížení do archiválií a o odepření pořizování výpisů, opisů nebo kopií archiválií uložených ve specializovaných archivech s výjimkou specializovaných archivů a bezpečnostních archivů zřízených ministerstvy, dalšími ústředními správními úřady, Českou národní bankou, Národním bezpečnostním úřadem a zpravodajskými službami České republiky,
- k) rozhoduje o odepření nahlížení do archiválií a o odepření pořizování výpisů, opisů nebo kopií archiválií uložených v archivech územních samosprávných celků a v soukromých archivech,
- l) ukládá sankce podle tohoto zákona za správní delikty fyzickým a právnickým osobám, u nichž kontroluje a dohlíží na výkon spisové služby a u nichž provádí výběr archiválií ve skartačním řízení nebo mimo skartační řízení,
- m) umožňuje za podmínek stanovených v zákoně nahlížet do uložených archiválií,
- n) vede příslušnou evidenci archiválií podle tohoto zákona,

- o) provádí kontrolu archivních památek, které vede ve své evidenci a které nejsou uloženy v archivech,
- p) plní na úseku archivnictví úkoly vyplývající z mezinárodních smluv a dohod,
- q) vyjadřuje se k žádosti o koncesi podle zvláštního právního předpisu,
- r) vykonává další pravomoci stanovené tímto nebo jiným zákonem.

(136) Státní oblastní archiv v oblasti archivní péče

- a) pečuje o archiválie převzaté od původců uvedených v odstavci 1 písm. a) až c) a e); o archiválie podnikatelů zapsaných v obchodním rejstříku pečuje tehdy, jestliže tito původci zanikli bez právního nástupce,
- b) přijímá za Českou republiku nabídky ke koupi, k darování a úschově archiválií a uzavírá za Českou republiku příslušné smlouvy,
- c) poskytuje vlastníkům archiválií bezplatné odborné informační a poradenské služby,
- d) plní úkoly oblastního a okresního vědeckovýzkumného pracoviště na úseku archivnictví, pomocných věd historických a regionální historie, přičemž spolupracuje s ostatními archivy a rozvíjí styky s vědeckými, kulturními, školskými a dalšími institucemi za účelem výměny zkušeností v odborných otázkách, ve vědeckém bádání a kulturně výchovném, hospodářském a vlastivědném využívání archiválií,
- e) vyhledává v uložených archiváliích dokumenty pro potřeby správních úřadů a ostatních organizačních složek státu, orgánů územních samosprávných celků, právnických a fyzických osob, pořizuje z nich výpisy, opisy a kopie,
- f) zřizuje specializované knihovny pro obor archivnictví, spisové služby a regionální historie,
- g) vykonává vydavatelskou a publikační činnost v oboru archivnictví a spisové služby, dějin správy, pomocných věd historických a historie,
- h) provádí prověrku fyzického stavu archivních památek a národních archivních památek, pokud jsou u něj uloženy,
- i) provádí inventuru archiválií vyhlášenou ministerstvem,
- j) provádí konzervaci a restaurování archiválií,
- k) plní další odborné archivní úkoly uložené zákonem.

49.

Příslušná ministerstva, další ústřední správní úřady, Česká národní banka, Národní bezpečnostní úřad a zpravodajské služby České republiky, které si zřídily a spravují specializované nebo bezpečnostní archivy

- a) jejich prostřednictvím kontrolují a dohlíží na výkon spisové služby u útvarů v jejich řídicí působnosti, u jimi zřízených organizačních složek a státních příspěvkových organizací a kontrolují činnost svých správních archivů,
- b) rozhodují o odepření nahlížení do archiválií uložených ve specializovaných nebo bezpečnostních archivech, u kterých vykonávají funkci zřizovatele, a o odepření pořizování jejich výpisů, opisů nebo kopií,
- c) zprošťují povinnosti zachovávat mlčenlivost podle § 14 odst. 1 u zaměstnanců zařazených ve specializovaných nebo bezpečnostních archivech, které zřizují a spravují,
- d) plní další úkoly na úseku výkonu spisové služby uložené zákonem.

Specializované a bezpečnostní archivy

50.

(137) Organizační složky státu, státní příspěvkové organizace, státní podniky a právnické osoby zřízené zákonem mohou zřizovat specializované archivy.

(138) Ve specializovaném archivu se ukládají archiválie vzniklé z činnosti jeho zřizovatele

nebo z činnosti jeho předchůdců.

(139) Specializovaný archiv může působit jako archiv, pokud mu byla udělena akreditace.

51.

(140) Specializovaný archiv

- a) kontroluje a dohlíží na výkon spisové služby u svého zřizovatele a jím zřízených organizačních složek státu a státních příspěvkových organizací, dohlíží na činnost správního archivu svého zřizovatele, pokud ho má zřízen,
- b) vede příslušnou evidenci archiválií podle tohoto zákona,
- c) vyhledává archiválie pro potřeby správních úřadů a ostatních organizačních složek státu, orgánů územních samosprávných celků, právnických a fyzických osob, pořizuje z nich výpisy, opisy a kopie,
- d) umožňuje za podmínek stanovených v zákoně nahlížet do archiválií uložených v těchto archivech,
- e) pečuje o archiválie u něj uložené, pokud tak stanoví příslušný archiv při jejich výběru,
- f) pečuje o archiválie u něj uložené ke dni jeho akreditace, nerozhodne-li ministerstvo v rozhodnutí o akreditaci jinak,
- g) předkládá ministerstvu ke schválení skartační návrhy,
- h) provádí vědeckou a výzkumnou činnost v oblasti archivnictví, pomocných věd historických a příbuzných vědních oborů,
- i) provádí prověrku fyzického stavu archivních památek a národních archivních památek, pokud jsou u něj uloženy,
- j) podílí se na sestavování celostátních tematických soupisů archiválií organizovaných ministerstvem,
- k) provádí inventuru archiválií vyhlášenou ministerstvem,
- l) plní další odborné archivní úkoly uložené mu zřizovatelem.

(141) Specializovaný archiv, pokud je zřízen příslušným ministerstvem, dalším ústředním správním úřadem nebo Českou národní bankou, provádí výběr archiválií ve skartačním řízení u původců, u nichž kontroluje a dohlíží na výkon spisové služby.

(142) Po ukončení skartačního řízení podle odstavce 2 se rozhodnutí o vybrání písemností nebo souboru písemností za archiválie nevydává. O vybrání písemností nebo souboru písemností za archiválie vypracuje specializovaný archiv protokol.

(5)

52.

(143) Ministerstvo, Ministerstvo obrany, Ministerstvo zahraničních věcí, Národní bezpečnostní úřad a zpravodajské služby České republiky mohou zřizovat bezpečnostní archivy.

(144) Nezřídí-li správní úřad uvedený v odstavci 1 specializovaný archiv, pak bezpečnostní archiv

- a) plní úkoly specializovaného archivu,
- b) provádí výběr archiválií ve skartačním řízení i u písemností, u nichž dosud nebyl zrušen stupeň utajení,
- c) vede v základní evidenci Národního archivního fondu všechny archiválie; do ústřední evidence Národního archivního fondu předává pouze údaje o archiváliích, u nichž byl stupeň utajení zrušen,
- d) nepředkládá ministerstvu ke schválení skartační návrhy.

(145) Pokud správní úřad uvedený v odstavci 1 má zřízen specializovaný i bezpečnostní archiv, plní bezpečnostní archiv úkoly podle § 52 pouze u písemností a archiválií obsahujících utajované skutečnosti.

(146) V případech zrušení stupně utajení u archiválií uložených v bezpečnostních archívech převede bezpečnostní archiv tyto archiválie do specializovaného archívu příslušného úřadu, pokud je zřízen, jinak do Národního archívu.

(147) Nahlížení do archiválií obsahujících utajované skutečnosti, jejich předkládání, poskytování opisů, výpisů a kopií se řídí zvláštním právním předpisem.

Archívy územních samosprávných celků

53.

(148) Územní samosprávné celky mohou zřizovat archívy územních samosprávných celků.

(149) Archiv územního samosprávného celku může působit jako archiv, pokud mu byla udělena akreditace.

54.

(150) Archiv územního samosprávného celku

- a) vede příslušnou evidenci archiválií podle tohoto zákona,
- b) vyhledává archiválie pro potřeby správních úřadů a ostatních organizačních složek státu, orgánů územních samosprávných celků, právnických a fyzických osob, pořizuje z nich výpisy, opisy a kopie,
- c) umožňuje za podmínek stanovených v zákoně nahlížet do uložených archiválií,
- d) předkládá příslušnému státnímu oblastnímu archívu ke schválení skartační návrhy,
- e) pečuje o archiválie uložené u něj, pokud tak stanoví příslušný archiv při jejich výběru,
- f) provádí prověrku fyzického stavu archívních památek a národních archívních památek, pokud jsou u něj uloženy,
- g) podílí se na sestavování celostátních tematických soupisů archiválií organizovaných ministerstvem,
- h) provádí konzervaci a restaurování archiválií,
- i) provádí inventuru archiválií vyhlášenou ministerstvem,
- j) plní další odborné archívní úkoly určené zřizovatelem.

(151) Akreditací archívu územního samosprávného celku vzniká jeho zřizovateli nárok na poskytnutí bezplatné odborné pomoci ze strany Národního archívu nebo příslušného státního oblastního archívu.

Soukromé archívy

55.

(152) Soukromý archiv může zřídit fyzická nebo právnická osoba, která nezřizuje archiv podle předchozích ustanovení tohoto zákona.

(153) Soukromý archiv může působit jako archiv, pokud mu byla udělena akreditace.

(154) Akreditací soukromého archívu vzniká jeho zřizovateli nárok na poskytnutí bezplatné odborné pomoci ze strany Národního archívu nebo příslušného státního oblastního archívu.

(155) Zřizovatel soukromého archívu, který byl akreditován, může písemně požádat o poskytnutí jednorázového ročního státního příspěvku na provoz soukromého archívu. Jeho výši s ohledem na možné náklady na jeho provoz, péči o archiválie v něm uložené a jejich ochranu stanoví prováděcí právní předpis.

(156) Žádost o poskytnutí jednorázového ročního státního příspěvku na provoz soukromého archívu zřizovatel archívu poprvé uplatní do 6 měsíců ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o

akreditaci soukromého archivu. V dalších letech je zřizovatel povinen uplatnit žádost o tento příspěvek vždy do 30. června předchozího kalendářního roku. Žádost se předkládá ministerstvu. Není-li žádost uplatněna ve stanoveném termínu, nárok na poskytnutí příspěvku v příslušném kalendářním roce zaniká.

56.

Soukromý archiv

- a) vede příslušnou evidenci archiválií podle tohoto zákona,
- b) umožňuje za podmínek stanovených v zákoně nahlížet do uložených archiválií,
- c) předkládá příslušnému státnímu oblastnímu archivu ke schválení skartační návrhy,
- d) pečuje o archiválie svého zřizovatele a jeho předchůdců, pokud tak stanoví příslušný archiv při jejich výběru,
- e) pečuje o archiválie jiných právnických nebo fyzických osob, které si je v soukromém archivu uložily na základě smlouvy o úschově,
- f) provádí prověrku fyzického stavu archivních památek a národních archivních památek, pokud jsou u něj uloženy,
- g) podílí se na sestavování celostátních tematických soupisů archiválií organizovaných ministerstvem,
- h) provádí inventuru archiválií vyhlášenou ministerstvem.

Díl 6

Akreditace archivů a povinnosti zřizovatelů archivů

57.

Akreditace archivů

(157) Žádost o akreditaci archivu musí obsahovat

- a) jméno, příjmení, místo trvalého pobytu a datum narození, je-li zřizovatelem fyzická osoba,
- b) název, identifikační číslo a sídlo, je-li zřizovatelem právnická osoba,
- c) název a sídlo archivu,
- d) postavení archivu v organizační struktuře, je-li zřizovatelem právnická osoba,
- e) účel zřízení archivu,
- f) podklady pro rozhodnutí, zda archiv splňuje podmínky stanovené v § 61,
- g) kopie evidenčních listů Národního archivního fondu s údaji o archiváliích, o něž bude archiv pečovat.

(158) Ministerstvo akreditaci archivu neudělí, jestliže archiv nesplňuje podmínky stanovené v § 61.

(159) Akreditaci lze převést pouze v případech

- a) archivů územních samosprávných celků, dojde-li ke sloučení obcí nebo k připojení obce podle zvláštního právního předpisu,
- b) zemře-li fyzická osoba, která je zřizovatelem akreditovaného soukromého archivu, a požádá-li o to oprávněná osoba a jsou-li i nadále splněny všechny podmínky pro provozování archivu; v tomto případě se postupuje přiměřeně podle zvláštního právního předpisu.¹³⁾

(160) Zřizovatel archivu je povinen bez zbytečného odkladu oznámit ministerstvu všechny změny skutečností, které byly uvedeny v žádosti o akreditaci archivu, zejména změny podmínek stanovených v § 61.

¹³⁾ § 13 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění zákona č. 237/1995 Sb., zákona č. 286/1995 Sb. a zákona č. 356/1999 Sb.

(161) Do 3 měsíců od nabytí právní moci rozhodnutí o udělení akreditace vydá zřizovatel archivu badatelský řád.

58.

Odnětí akreditace

(162) Zjistí-li ministerstvo, že zřizovatel archivu nedodržuje podmínky, za nichž byla akreditace udělena, uloží mu povinnost zjištěné nedostatky odstranit a stanoví lhůtu, v níž musí být odstraněny. Tato lhůta nesmí být delší než 1 rok.

(163) Postupem podle odstavce 1 nejsou dotčena ustanovení § 27 odst. 3 až 5 a § 32 odst. 3 až 5.

(164) Jestliže zřizovatel ve stanovené lhůtě nesplní povinnosti uložené podle odstavce 1, ministerstvo akreditaci odejme.

(165) Ministerstvo může akreditaci odejmout, pokud archiv opakovaně neplní jiné povinnosti, než uvedené v odstavci 1 uložené mu rozhodnutím správního úřadu na úseku archivnictví a výkonu spisové služby podle tohoto zákona.

(166) Akreditaci ministerstvo odejme, požádá-li o to zřizovatel archivu. V tomto případě ministerstvo správní rozhodnutí nevydává.

(167) V případě odnětí akreditace ministerstvo rozhodne o uložení archiválií do Národního archivu nebo do příslušného státního oblastního archivu. Dojde-li k odejmutí akreditace podle odstavce 3 nebo 4, ministerstvo rozhodne, že archiválie budou na náklady vlastníka archiválie přemístěny a uloženy do Národního archivu nebo do příslušného státního oblastního archivu.

59.

Zánik akreditace

(168) V případě zániku nebo zrušení právnické osoby akreditace zaniká a nepřechází na právního nástupce.

(169) V případě úmrtí fyzické osoby akreditace zaniká, pokud se nepoužil postup podle § 58 odst. 3 písm. b).

60.

(170) Národní archiv, státní oblastní archivy, zřizovatelé ostatních veřejných archivů a zřizovatelé soukromých archivů jsou povinni zajistit stavebně-technické, prostorové, bezpečnostní, materiální, finanční a personální podmínky pro péči o archiválie a jejich ochranu.

(171) Stavebně-technickými podmínkami podle odstavce 1 jsou

- a) budova archivu nesmí být umístěna v oblastech ohrožených záplavami a ve startovacích a přistávacích koridorech letišť,
- b) budova archivu musí být situována mimo oblasti plynného a prašného znečištění,
- c) v prostorech pro umístění archiválií nesmějí vést vodovodní, teplovodní, parovodní a plynová potrubí a dešťová a splašková kanalizace,
- d) prostory pro umístění archiválií musí být umístěny nad hladinou spodní vody, musí umožňovat přirozené nebo umělé větrání k udržování stanovené teploty a relativní vlhkosti vzduchu a musí být opatřeny přístroji k měření těchto hodnot,
- e) prostory k uložení archiválií s magnetickým záznamem musí být chráněny před účinky elektromagnetického pole.

(172) Prostorovými podmínkami podle odstavce 1 jsou

- a) prostory archivu musí být rozděleny na prostory s přístupem veřejnosti a prostory bez přístupu veřejnosti, přičemž komunikační trasy obou oddělených částí se nesmějí protínat,
- b) v prostorách bez přístupu veřejnosti musí být zřízena místnost pro příjem a zpracování archiválií, místnost pro uložení archiválií, místnost pro očistu, dezinfekci, konzervaci, restaurování a reprografické zpracování archiválií a místnost pro archiválie rezervované ke studiu,
- c) v prostorách s přístupem veřejnosti musí být zřízena místnost určená k nahlížení do archiválií (dále jen „badatelna“),
- d) uložení archiválií v místnostech pro uložení archiválií musí být zaznamenáno v plánu uložení archiválií, který musí být po každé změně v umístění uložených archiválií neprodleně aktualizován.

(173) Bezpečnostními podmínkami podle odstavce 1 jsou

- a) budovy archivů musí mít zpracovanou bezpečnostní dokumentaci, jejíž součástí musí být opatření proti vniknutí nepovolaných osob do archivních prostor, proti krádeži archiválií a proti teroristickým útokům; u specializovaných archivů a bezpečnostních archivů též opatření zajišťující objektovou bezpečnost,
- b) budovy archivů musí mít zpracovanou požární dokumentaci a musí být vybaveny elektronickou požární signalizací a ručními hasicími přístroji; v prostorách pro uložení archiválií musí být pouze práškové hasicí přístroje,
- c) mechanická a elektronická zabezpečovací zařízení umístěvaná na okna a dveře musí být na plášti budovy do výše druhého nadzemního podlaží nebo vyššího podlaží, do něhož by bylo možno vniknout z vodorovných prvků konstrukce budovy, a uvnitř budovy na všech místech, kde se stýkají prostory veřejnosti přístupné a veřejnosti nepřístupné,
- d) archivní prostory bez přístupu veřejnosti musí být zajištěny ochranným mechanickým a elektronickým zabezpečovacím zařízením proti přístupu nepovolaných osob a proti násilnému vniknutí,
- e) klíče od všech vstupů do archivních prostor musí být uloženy u pověřeného zaměstnance archivu, který je povinen vést evidenci jejich výdeje a vracení; pokud je vstup do archivních prostor ovládán elektronicky, musí být stanovena přístupová práva jednotlivých zaměstnanců archivu,
- f) archivní prostory, v nichž jsou uloženy národní archivní památky, musí být nepřetržitě střeženy.

(174) Materiálními podmínkami podle odstavce 1 jsou

- a) archiv musí být vybaven zařízením pro pořizování kopií archiválií, a pokud spravuje mikrografické záznamy, též čtecími přístroji na mikrofilmy,
- b) archivní prostory, v nichž jsou uloženy archiválie, musí být vybaveny regály pro uložení archiválií, a je-li toho třeba, i speciálními ukládacími prostředky pro uložení map, plánů, technické dokumentace a archiválií velkých formátů, filmových a fotografických záznamů, zvukových a audiovizuálních archiválií a archiválií v digitální podobě,
- c) vybavení badatelny musí umožňovat použití přenosných prostředků výpočetní techniky.

(175) Finančními podmínkami podle odstavce 1 se rozumí zajištění průměrných ročních nákladů v rozpočtu zřizovatele na provoz archivu vypočtených podle průměrných nákladů na 1 běžný metr archiválií.

(176) Personálními podmínkami podle odstavce 1 jsou

- a) obsazení vedoucích pracovních míst v archivu zaměstnanci s vysokoškolským vzděláním archivního nebo historického směru nebo v příslušném speciálním oboru,
- b) zajištění nejméně 1 zaměstnance na správu 2000 běžných metrů archiválií písemného charakteru,
- c) zajištění dostatečného počtu zaměstnanců v badatelně tak, aby 1 zaměstnanec připadl na 10 badatelů denně,
- d) při péči o archiválie uvedené v odstavci 5 písm. b) zaměstnávání specialistů v příslušném oboru.

(177) Údaje o archivních prostorách včetně stavebně-technické dokumentace a statických výpočtů jsou zřizovatelé archivů povinni vést v souladu se skutečným stavem. Výsledky měření teploty a relativní vlhkosti vzduchu zachycující výkyvy sledovaných údajů mimo povolenou toleranci se uchovávají po dobu nejméně 10 let.

(178) Nosnost podlah v prostorech pro uložení archiválií, teploty a relativní vlhkost vzduchu v prostorách pro uložení archiválií a výši průměrných ročních nákladů na 1 běžný metr archiválií stanoví prováděcí právní předpis.

61.

Výroční zprávy o činnosti archivů

(179) Národní archiv, státní oblastní archivy, specializované archivy organizačních složek státu a specializované archivy právnických osob zřízených zákonem jsou povinny zpracovat výroční zprávy o své činnosti a do konce měsíce února následujícího kalendářního roku je předat ministerstvu. Ve stejné lhůtě jsou povinny zpracovat výroční zprávy o své činnosti a předat je příslušnému státnímu oblastnímu archivu i specializované archivy státních podniků a státních příspěvkových organizací, archivy územních samosprávných celků a soukromé archivy.

(180) Současně s výročními zprávami o činnosti předávají archivy uvedené v odstavci 1 i údaje ze základní a druhotné evidence archiválií.

(181) Výroční zpráva o činnosti archivu obsahuje údaje o

- a) personálních podmínkách archivu,
- b) celkovém množství uložených archiválií,
- c) výběru, zpracování a využívání archiválií,
- d) stavu archiválií,
- e) konzervaci a restaurování archiválií.

(182) Výroční zprávy bezpečnostních archivů obsahují pouze údaje o archivních sbírkách nebo archivních fondech, u kterých byl zrušen stupeň utajení, a údaje uvedené v odstavci 3 písm. b) až e).

Hlava III

SPISOVÁ SLUŽBA

62.

Veřejnoprávní původci s výjimkou obcí, které nejsou obcí s pověřeným obecním úřadem, obcí se stavebním nebo matričním úřadem anebo městských částí nebo městských obvodů územně členěných statutárních měst nebo městské části hlavního města Prahy, na něž nebyla přenesena alespoň část působnosti pověřeného obecního úřadu nebo působnost stavebního úřadu nebo matričního úřadu (dále jen „určený původce“), jsou povinni vykonávat spisovou službu.

63.

Příjem, evidence, rozdělování a oběh písemností

(183) Určený původce je povinen zajistit řádný příjem písemností; za tím účelem je povinen vést podací deník, do něhož jsou v číselném a časovém pořadí zapisovány písemnosti, popřípadě ústně učiněná podání. Všechny došlé písemnosti se v den, kdy byly doručeny, opatří otiskem podacího razítka. Určený původce je povinen evidovat i písemnosti u něj vzniklé.

(184) Zaevidované písemnosti se předávají příslušné organizační součásti nebo osobě

k tomu pověřené.

(185) Osoba, která převezme písemnost zapsanou do evidence, její převzetí potvrdí.

64.

Vyřizování a podepisování písemností

(186) Při vyřizování písemností se všechny písemnosti týkající se téže věci spojí ve spis. Vyřízením spisu se rozumí zpracování konceptu, jeho aprobace, vyhotovení a podepsání čistopisu rozhodnutí nebo jiné formy vyřízení.

(187) Písemnosti určeného původce podepisuje jeho statutární orgán nebo jiná osoba oprávněná za něj jednat podle zvláštního právního předpisu anebo osoba, která k tomu byla statutárním orgánem pověřena.

65.

(188) Určený původce je povinen písemnosti označovat spisovými znaky, skartačními znaky a skartačními lhůtami podle spisového a skartačního plánu.

(1) (2) Určený původce vydá vlastní předpis pro výkon spisové služby, který obsahuje základní pokyny pro manipulaci s písemnostmi u určeného původce (dále jen „spisový a skartační řád“), a jehož součástí je spisový a skartační plán. Spisový a skartační plán obsahuje seznam typů písemností roztríděných do věcných skupin s vyznačenými spisovými znaky a skartačními znaky „A“, „V“ a „S“ a skartačními lhůtami.

66.

Odesílání písemností

Do vlastních rukou adresáta odesílá určený původce písemnosti, u nichž je nutno, aby doručení bylo doloženo, nebo je-li to stanoveno zvláštními právními předpisy. Písemný doklad stvrzující, že písemnost byla doručena nebo že poštovní zásilka obsahující písemnost byla dodána, včetně dne, kdy se tak stalo, se po vrácení určenému původci připojí k příslušnému spisu.

67.

Ukládání písemností

(189) Všechny vyřízené spisy a jiné písemnosti určeného původce jsou po dobu trvání skartační lhůty uloženy na místě vyhrazeném k uložení písemností po dobu trvání skartační lhůty, k vyhledávání a předkládání písemností pro potřebu určeného původce a k provádění skartačního řízení (dále jen „spisovna“). Písemnosti mohou být uloženy též ve spisovně sloužící k uložení písemností s dlouhodobými skartačními lhůtami (dále jen „správní archiv“), pokud jej určený původce zřídil. Písemnosti se ukládají zpravidla ihned po jejich vyřízení, pokud povaha věci nevyžaduje, aby zpracovatel měl vyřízenou písemnost déle; tato skutečnost se poznamenává do podacího deníku.

(190) Pro nahlížení do písemností uložených ve spisovně nebo ve správním archivu správního orgánu nebo soudu platí obecná ustanovení o nahlížení do spisů v řízení před správním orgánem nebo soudem. Nahlížení do písemností obsahujících utajované skutečnosti, poskytování jejich opisů, výpisů a kopií se řídí zvláštním právním předpisem.

(191) V případě zániku určeného původce převezme spisovnu nebo správní archiv jeho právní nástupce, likvidátor, zřizovatel nebo ten, na něhož přechází působnost zaniklého určeného původce; je-li právních nástupců více a nedojde-li mezi nimi k dohodě, rozhodne o převzetí spisovny nebo správního archivu příslušný správní úřad na úseku archivnictví a výkonu spisové služby dohlížející na provádění skartačního řízení.

(192) Při umístění spisovny a správního archivu musí být zajištěny stavebně-technické a bezpečnostní podmínky umožňující řádný výkon spisové služby (§ 61 odst. 2 a 4).

68.

(193) Ministerstva a další ústřední správní úřady zřizují správní archiv. Jeho zřízení oznamují ministerstvu.

(194) Správní archiv mohou zřídit i další určení původci; neprodleně to oznamují správnímu úřadu na úseku archivnictví a výkonu spisové služby příslušnému ke kontrole spisové služby a ministerstvu. V oznámení uvedou svůj název a sídlo, název, sídlo a identifikační číslo právnické osoby, která je jejich zřizovatelem nebo vůči nim plní funkci zřizovatele, anebo jméno, příjmení a místo trvalého pobytu fyzické osoby, která je jejich zřizovatelem.

(195) Ve skartačních plánech určení původci, kteří si zřídili správní archiv, vyznačí dvojí skartační lhůty, a to pro vyřazení písemností ze spisovny a pro vyřazení písemností ze správního archivu.

69.

Prováděcí právní předpis stanoví podrobnosti výkonu spisové služby, a to

- a) příjem písemností,
- b) evidenci písemností,
- c) rozdělování písemností,
- d) oběh písemností,
- e) vyřizování písemností,
- f) vyhotovování písemností,
- g) podepisování písemností a užívání razítek ,
- h) odesílání písemností,
- i) ukládání písemností,
- j) zvláštnosti výkonu spisové služby za pomoci výpočetní techniky.

Hlava IV

KONTROLA VE VĚCECH ARCHIVNICTVÍ A SPISOVÉ SLUŽBY

70.

(196) Kontrolu dodržování povinností na úseku archivnictví a při výkonu spisové služby vykonávají podle zvláštního právního předpisu, nestanoví-li tento zákon jinak

- a) ministerstvo u
 1. Národního archivu,
 2. státních oblastních archivů,
 3. specializovaných a bezpečnostních archivů zřízených ministerstvy nebo dalšími ústředními správními orgány, Národním bezpečnostním úřadem nebo zpravodajskými službami České republiky,
- b) Národní archiv u
 1. správních archivů ministerstev a dalších ústředních správních úřadů,
 2. specializovaných archivů ostatních organizačních složek státu s celostátní působností, jakož i jimi zřízených státních příspěvkových organizací s výjimkou těch archivů, kde kontrolu provádí

ministerstvo,

3. právnických osob zřízených zákonem,

c) státní oblastní archivy podle své územní působnosti u

1. správních úřadů a jiných organizačních složek státu s působností na území kraje, okresu nebo obcí a u jimi zřízených státních příspěvkových organizací,
2. specializovaných archivů státních podniků a státních příspěvkových organizací s výjimkou těch archivů, kde provádí kontrolu Národní archiv,
3. archivů územních samosprávných celků,
4. orgánů územních samosprávných celků a jimi zřízených organizačních složek, příspěvkových organizací a právnických osob,
5. soukromých archivů a u zřizovatelů těchto archivů.

(197) V případě zániku zřizovatele archivu bez právního nástupce rozhodne ministerstvo o uložení archiválií do Národního archivu nebo do příslušného státního oblastního archivu.

(198) Ministerstvo kontroluje bezpečnostní archivy pouze na základě výročních zpráv o činnosti.

71.

(199) Kontrola je vykonávána archivními inspektory. Archivní inspektory z řad zaměstnanců ministerstva, Národního archivu nebo státního oblastního archivu pověřuje provedením kontroly příslušný ředitel útvaru ministerstva nebo archivu.

(200) Archivní inspektor na základě provedené kontroly je oprávněn rozhodnutím

- a) zakázat činnosti, které by mohly způsobit poškození nebo zničení písemností nebo archiválií, nebo
- b) uložit příslušná opatření k odstranění zjištěných nedostatků a k jejich nápravě.

(201) Proti rozhodnutí archivního inspektora se lze odvolat. Včas podané odvolání proti jeho rozhodnutí nemá odkladný účinek. O odvolání rozhoduje ředitel, který archivního inspektora pověřil provedením kontroly.

(202) Archivní inspektori se při kontrole prokazují oprávněním ke kontrolní činnosti, které vystavuje ten, kdo je výkonem kontroly pověřil.

(203) Kontrola podle odstavce 1 až 3 se nevztahuje na bezpečnostní archivy.

Hlava V Správní delikty

72.

(204) Fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že

- a) neuchovává písemnosti a neumožní oprávněné osobě provést výběr archiválií,
- b) neoznámí písemně předem ministerstvu zamýšlenou změnu umístění archiválie nebo převod vlastnictví anebo bez zbytečného odkladu neoznámí přechod vlastnictví k archiválii, která se stala předmětem zahájeného správního řízení o uznání za archivní památku,
- c) řádně nepečuje o archiválii, neudržuje ji v dobrém stavu, nechrání ji před poškozením, znehodnocením, zničením, ztrátou a odcizením nebo ji užívá způsobem, který neodpovídá jejímu stavu,
- d) neoznámí neprodleně příslušnému státnímu oblastnímu archivu předem zamýšlený převod vlastnictví k archiválii nebo uzavření smlouvy o úschově archiválie,
- e) nenabídne archiválii přednostně ke koupi České republice,

- f) vyveze bez povolení ministerstva nebo v rozporu s ním archiválii z území České republiky,
- g) nedoveze nepoškozenou archiválii ve stanovené lhůtě zpět do České republiky,
- h) vyveze archiválii, která je předmětem řízení o prohlášení za archivní památku nebo za národní archivní památku z území České republiky,
- i) vyveze bez souhlasu vlády České republiky nebo v rozporu s ním z území České republiky archiválii prohlášenou za národní archivní památku,
- j) nepořídí bezpečnostní kopii archiválie,
- k) nezabezpečí archivní památku a národní archivní památku proti přístupu nepovolaných osob,
- l) nezajistí neprodleně na základě povolení a způsobem stanoveným ministerstvem konzervaci a restaurování poškozené a ohrožené archivní památky a národní archivní památky,
- m) zničí písemnosti bez souhlasu příslušného archivu,
- n) poruší povinnost dodržovat mlčenlivost,
- o) jako správce archiválií neposkytne ministerstvu nebo Národnímu archivu anebo státnímu oblastnímu archivu údaje nezbytné pro vedení základní a druhotné evidence archiválií.

(205) Likvidátor se dopustí přestupku tím, že neprovede řádné skartační řízení nebo neumožní příslušnému archivu provádět kontrolu skartačního řízení.

(206) Za přestupek podle odstavce 1 písm. a), b), d), e), f) a j) lze uložit pokutu do 5 000 Kč, za přestupek podle odstavce 1 písm. g), l) a o) lze uložit pokutu do 50 000 Kč, za přestupek podle odstavce 1 písm. c), h), k) a n) lze uložit pokutu do 100 000 Kč a za přestupek podle odstavce 1 písm. i) a m) lze uložit pokutu do 250 000 Kč. Za přestupek podle odstavce 2 lze uložit pokutu do 50 000 Kč.

73.

Právnícké osobě, která

- a) neuchovává písemnosti a neumožní oprávněné osobě provést výběr archiválií,
- b) neoznámí písemně předem ministerstvu zamýšlenou změnu umístění archiválie nebo převod vlastnictví anebo bez zbytečného odkladu neoznámí přechod vlastnictví k archiválii, která se stala předmětem zahájeného správního řízení o uznání za archivní památku,
- c) řádně nepečuje o archiválii, neudržuje ji v dobrém stavu, nechrání ji před poškozením, znehodnocením, zničením, ztrátou a odcizením nebo ji užívá způsobem, který neodpovídá jejímu stavu,
- d) neoznámí neprodleně příslušnému státnímu oblastnímu archivu předem zamýšlený převod vlastnictví k archiválii nebo uzavření smlouvy o úschově archiválie,
- e) nenabídne archiválii přednostně ke koupi České republice,
- f) vyveze bez povolení ministerstva nebo v rozporu s ním archiválii z území České republiky,
- g) nedoveze nepoškozenou archiválii ve stanovené lhůtě zpět do České republiky,
- h) vyveze archiválii, která je předmětem řízení o prohlášení za archivní památku nebo za národní archivní památku z území České republiky,
- i) vyveze bez souhlasu vlády České republiky nebo v rozporu s ním z území České republiky archiválii prohlášenou za národní archivní památku,
- j) nepořídí bezpečnostní kopii archiválie,
- k) nezabezpečí archivní památku a národní archivní památku proti přístupu nepovolaných osob,
- l) nezajistí neprodleně na základě povolení a způsobem stanoveným ministerstvem konzervaci a restaurování poškozené a ohrožené archivní památky a národní archivní památky,
- m) zničí písemnosti bez souhlasu příslušného archivu,
- n) jako správce archiválií neposkytne ministerstvu nebo Národnímu archivu anebo státnímu oblastnímu archivu údaje nezbytné pro vedení základní a druhotné evidence archiválií,
- o) nevykonává spisovou službu, ačkoli je jí tato povinnost uložena zákonem, popřípadě nezajistí odbornou správu písemností vzešlých z její činnosti nebo z činnosti právních předchůdců této

- právnícké osoby,
- p) nevydá skartační a spisový řád, ačkoli je jí tato povinnost uložena zákonem,
 - q) nedodrží podmínky pro ukládání písemností, nebo
 - r) jako právní nástupce neprovede řádné skartační řízení nebo neumožní příslušnému archivu provádět kontrolu skartačního řízení.

se uloží pokuta do 5 000 Kč, jde-li o správní delikt podle písmene a), b), d), e), f) a j), pokuta do 50 000 Kč, jde-li o správní delikt podle písmene g), l), n), o), p), q) a r), pokuta do 100 000 Kč, jde-li o správní delikt podle písmene c), h) a k), a pokuta do 250 000 Kč, jde-li o správní delikt podle písmene i) a m).

Společná ustanovení o správních deliktech

74.

- (207) V řízení o přestupcích se postupuje podle zvláštního právního předpisu.
- (208) Právnícká osoba za správní delikt odpovídá bez ohledu na zavinění.
- (209) Právnícká osoba za správní delikt neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránila.
- (210) Při určení výměry pokuty právnícké osobě se přihlédne k závažnosti správního deliktu, zejména ke způsobu jeho spáchání, jeho následkům a k okolnostem, za nichž byl spáchán.
- (211) Odpovědnost právnícké osoby za správní delikt zaniká, jestliže Národní archiv nebo státní oblastní archiv o něm nezhájil řízení do 2 let ode dne, kdy se o něm dozvěděl, nejpozději však do 5 let od dne, kdy ke správnímu deliktu došlo.
- (212) Přestupky a správní delikty právníckých osob podle tohoto zákona projednává v prvním stupni Národní archiv nebo státní oblastní archiv v rozsahu své působnosti.
- (213) Na odpovědnost za přestupek nebo správní delikt, k němuž došlo při podnikání fyzické osoby¹⁴⁾ nebo v přímé souvislosti s ním, se vztahují ustanovení zákona o odpovědnosti a postihu právnícké osoby.

75.

- (214) Příjem z pokut je příjmem státního rozpočtu.
- (215) Pokuty vybírá a vymáhá místně příslušný územní finanční úřad.
- (216) Při vybírání a vymáhání uložených pokut se postupuje podle zákona o správě daní a poplatků.

Hlava VI

SPOLEČNÁ, PŘECHODNÁ A ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

Společná ustanovení

76.

- (217) Nestanoví-li tento zákon jinak, na rozhodování správních úřadů na úseku archivnictví a výkonu spisové služby podle tohoto zákona se vztahuje správní řád.
- (218) Spisovou službu mohou vykonávat i původci, kterým to tento zákon neukládá.

¹⁴⁾ § 2 odst. 2 obchodního zákoníku.

V tomto případě však mají všechna práva a povinnosti jako původci, kteří mají povinnost vykonávat spisovou službu.

(219) Na evidenci archiválií se nevztahují ustanovení o evidenci majetku podle zákona o účetnictví.

77.

(220) Archiv je povinen plnit úkoly stanovené správci osobních údajů podle zvláštního právního předpisu.

(221) Zpracování osobních údajů a osobních údajů obsahujících citlivé údaje pro účely archivnictví s výjimkou nahlížení do archiválií a pořizování jejich výpisů, opisů a kopií, lze provádět bez souhlasu fyzické osoby, jestliže původce archiválií splnil povinnosti podle zvláštního právního předpisu.

Přechodná ustanovení

78.

(1) Moravský zemský archiv v Brně a Zemský archiv v Opavě pečují rovněž o archiválie dřívějších státních a samosprávných orgánů a organizací pro země Moravskou, Slezskou a Moravskoslezskou.

(2) Archiv hlavního města Prahy, Archiv města Brna, Archiv města Ostravy, Archiv města Plzně a Archiv města Ústí nad Labem, které vykonávají činnost podle dosavadních právních předpisů, se ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona považují za akreditované archivy územních samosprávných celků podle tohoto zákona. Výběr archiválií ve skartačním řízení provádějí příslušné archivy u orgánů těchto územně samosprávných celků na základě jejich návrhů a v úzké součinnosti s nimi.

(3) Národní filmový archiv¹⁵⁾ a Ústřední archiv zeměměřictví a katastru,¹⁶⁾ které vykonávají činnost podle dosavadních právních předpisů, se ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona považují za akreditované specializované archivy podle tohoto zákona.

(4) Zřizovatelé dosavadních archivů zvláštního významu a zřizovatelé příspěvkových organizací, jejichž součástí jsou archivy zvláštního významu, které se podle tohoto zákona stávají specializovanými archivy, jsou povinni ve lhůtě 6 měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona požádat ministerstvo o akreditaci archivu. Do doby udělení akreditace, nejdéle však do 3 let, se na tyto archivy pohlíží jako na archivy podle tohoto zákona. Nepožádá-li zřizovatel ve stanovené lhůtě o akreditaci nebo nebude-li akreditace těmto archivům ve stanovené lhůtě udělena, rozhodne ministerstvo o uložení archiválií do Národního archivu nebo do státního oblastního archivu.

(5) Archivy, které vykonávají činnost podle dosavadních právních předpisů a které se považují ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona za akreditované, jsou povinny do 3 let ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona prokázat ministerstvu, že splňují podmínky stanovené § 61.

79.

(6) Archiválie uložené v archivech přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona zůstávají v dosavadní archivní péči, nestanoví-li tento zákon jinak. Výjimky se připouštějí z důvodů scelení archivních souborů uložených v různých archivech. O výjimkách rozhoduje na žádost archivů

¹⁵⁾ § 6 zákona č. 273/1993 Sb., o některých podmínkách výroby, šíření a archivování audiovizuálních děl, o změně a doplnění některých zákonů a některých dalších předpisů, ve znění zákona č. 40/1995 Sb., zákona č. 121/2000 Sb. a zákona č. 132/2000 Sb.

¹⁶⁾ § 3a písm. e) zákona č. 359/1992 Sb., o zeměměřických a katastrálních orgánech, ve znění zákona č. 107/1994 Sb., zákona č. 200/1994 Sb. a zákona č. 186/2001 Sb.

ministerstvo.

(7) Archiválie, které byly přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona vedeny v evidenci na území České republiky jako součást Jednotného archivního fondu, se dnem nabytí účinnosti tohoto zákona stávají archiváliemi Národního archivního fondu.

(8) Archiválie, které byly přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona uznány za kulturní památky, se dnem nabytí účinnosti tohoto zákona stávají archivními památkami a archiválie, které byly přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona prohlášeny za národní kulturní památky, se dnem nabytí účinnosti tohoto zákona stávají národními archivními památkami podle tohoto zákona.

(9) Archiválie mladší třiceti let, které byly zpřístupněny přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona podle zvláštních právních předpisů, podléhají režimu zpřístupnění podle právních předpisů platných přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.

80.

(10) Archivy, které vykonávají činnost podle dosavadních právních předpisů a jejichž badatelské řady neodpovídají ustanovením tohoto zákona, jsou povinny do 6 měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona uvést své badatelské řady do souladu s tímto zákonem.

(11) Určení původci, jejichž spisový a skartační řád neodpovídá ustanovením tohoto zákona, jsou povinni do 6 měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona uvést vlastní spisový a skartační řád do souladu s tímto zákonem.

(12) Po výběru archiválií z písemností vzniklých podle zvláštních právních předpisů v oblasti matrik nebo z písemností, které se týkají problematiky státního občanství nebo voleb do zastupitelstev územních samosprávných celků a Parlamentu České republiky, se archiválie vždy ukládají do Národního archivu nebo do příslušného státního oblastního archivu.

81.

Správní řízení zahájená přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se dokončí a pokuty se uloží podle dosavadních právních předpisů.

82.

Závěrečná ustanovení

Ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona se název Státní ústřední archiv mění na název Národní archiv; Národní archiv se tím stává v právních vztazích právním nástupcem Státního ústředního archivu.

83.

Ministerstvo vydá vyhlášku k provedení § 9 odst. 3, § 19, § 20 odst. 5, § 24 odst. 3, § 31 odst. 2, § 36, § 40 odst. 4, § 56 odst. 4, § 61 odst. 9 a § 70.

84.

Zrušovací ustanovení

Zrušuje se :

1. Zákon č. 97/1974 Sb., o archivnictví.
2. Vyhláška č. 101/1974 Sb., o uznávání archiválií za kulturní památky a o zvýšené ochraně archiválií jako kulturních a národních kulturních památek.
3. Vyhláška č. 102/1974 Sb., kterou se stanoví podrobnosti převodu vlastnictví k archiváliím.
4. Vyhláška č. 117/1974 Sb., kterou se stanoví kritéria pro posuzování písemností jako

archiválií a podrobnosti skartačního řízení.

5. Vyhláška č. 118/1974 Sb., o podnikových archivech.
6. Vyhláška č. 225/1988 Sb., o státních archivech a archivech národních výborů.

Č Á S T D R U H Á

Změna zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů

85.

V § 12 odst. 1 písm. e) zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění zákona č. 60/1988 Sb., zákona č. 173/1989 Sb., zákona č. 9/1990 Sb., zákona č. 283/1991 Sb., zákona č. 19/1992 Sb., zákona č. 474/1992 Sb., zákona č. 21/1993 Sb., zákona č. 148/1998 Sb., zákona č. 130/2000 Sb., zákona č. 239/2000 Sb., zákona č. 458/2000 Sb. a zákona č. 62/2003 Sb., se za slovo „archivnictví“ vkládají slova „a spisovou službu“.

Č Á S T T Ř E T Í

Změna zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů

86.

Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění zákona č. 231/1992 Sb., zákona č. 591/1992 Sb., zákona č. 600/1992 Sb., zákona č. 273/1993 Sb., zákona č. 303/1993 Sb., zákona č. 38/1994 Sb., zákona č. 42/1994 Sb., zákona č. 136/1994 Sb., zákona č. 200/1994 Sb., zákona č. 237/1995 Sb., zákona č. 286/1995 Sb., zákona č. 94/1996 Sb., zákona č. 95/1996 Sb., zákona č. 147/1996 Sb., zákona č. 19/1997 Sb., zákona č. 49/1997 Sb., zákona č. 61/1997 Sb., zákona č. 79/1997 Sb., zákona č. 217/1997 Sb., zákona č. 280/1997 Sb., zákona č. 15/1998 Sb., zákona č. 83/1998 Sb., zákona č. 157/1998 Sb., zákona č. 167/1998 Sb., zákona č. 159/1999 Sb., zákona č. 356/1999 Sb., zákona č. 358/1999 Sb., zákona č. 360/1999 Sb., zákona č. 363/1999 Sb., zákona č. 27/2000 Sb., zákona č. 29/2000 Sb., zákona č. 121/2000 Sb., zákona č. 122/2000 Sb., zákona č. 123/2000 Sb., zákona č. 124/2000 Sb., zákona č. 149/2000 Sb., zákona č. 151/2000 Sb., zákona č. 158/2000 Sb., zákona č. 247/2000 Sb., zákona č. 249/2000 Sb., zákona č. 258/2000 Sb., zákona č. 309/2000 Sb., zákona č. 362/2000 Sb., zákona č. 409/2000 Sb., zákona č. 458/2000 Sb., zákona č. 100/2001 Sb., zákona č. 120/2001 Sb., zákona č. 164/2001 Sb., zákona č. 256/2001 Sb., zákona č. 274/2001 Sb., zákona č. 477/2001 Sb., zákona č. 478/2001 Sb., zákona č. 501/2001 Sb., zákona č. 86/2002 Sb., zákona č. 119/2002 Sb., zákona č. 174/2002 Sb., zákona č. 281/2002 Sb., zákona č. 308/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb., zákona č. 476/2002 Sb., zákona č. 88/2003 Sb., zákona č. 130/2003 Sb. a zákona č. 162/2003 Sb. se mění takto:

1. V § 3 odst. 3 se na konci písmene ag) tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se nové písmeno ah), které včetně poznámky pod čarou 23o zní:
„ah) archivnictví.^{23o)}

^{23o)} Zákon č. .../2003 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů.“.

2. V příloze č. 3 KONCESOVANÉ ŽIVNOSTI, skupina 314: Ostatní se do sloupce 1 vkládají slova „Vedení spisovny“, do sloupce 2 se vkládají slova „Úplné střední vzdělání nebo úplné střední

odborné vzdělání a 3 roky praxe v administrativě“, do sloupce 3 se vkládají slova „Schválení provozovny a spolehlivost všech zaměstnanců (§ 6 odst. 2 zákona č. 455/1991 Sb.)“, do sloupce 4 se vkládají slova „Státní oblastní archiv příslušný podle místa provozovny“ a do sloupce 5 se vkládají slova „§ ... zákona č.../2003 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů“.

87.

Přechodná ustanovení

(13) Živnostenská oprávnění pro živnosti ohlašovací volné, na jejichž základě byla dosud provozována činnost, která se tímto zákonem mění na živnost koncesovanou "vedení spisovny", zanikají uplynutím 1 roku ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, není-li dále stanoveno jinak.

(14) Právnícké a fyzické osoby, kterým ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona trvá živnostenská oprávnění podle odstavce 1 a které hodlají po uplynutí lhůty stanovené v odstavci 1 nadále provozovat činnosti, jež jsou ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona předmětem koncesované živnosti "vedení spisovny", musí ve lhůtě podle odstavce 1 požádat o udělení koncese a žádost doložit doklady prokazujícími splnění zvláštních podmínek provozování živnosti. Za tohoto předpokladu mohou ve své činnosti pokračovat na základě původního živnostenského oprávnění až do dne nabytí právní moci rozhodnutí o žádosti o udělení koncese.

(15) Ohlášení živnosti doručené živnostenskému úřadu přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona a vztahující se podle tohoto zákona k živnosti koncesované "vedení spisovny" se považuje za žádost o koncesi, nebylo-li řízení ukončeno přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona. Nedokončená řízení ve věci vydání živnostenského oprávnění se dokončí podle nové právní úpravy.

(16) Úkony provedené podle odstavce 1 a 2 jsou osvobozeny od správních poplatků.

Č Á S T Č T V R T Á

Změna zákona č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů

88.

Zákon č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění zákona č. 320/2002 Sb. a zákona č. 578/2002 Sb., se mění takto:

1. V § 23 odst. 2 se tečka na konci věty nahrazuje čárkou a doplňují se slova „není-li dále stanoveno jinak.“.
2. V § 23 odst. 4 zní:
„(4) Po uplynutí stanovené doby se druhopisy matričních knih a sbírky listin předají k archivaci příslušnému státnímu oblastnímu archivu, není-li dále stanoveno jinak. Z území měst Brna, Ostravy a Plzně a okresu Ústí nad Labem archivům těchto měst.“.
3. V § 23 se vkládá nový odstavec 5, který zní:
„(5) Matriční knihy musí být ve státních oblastních archivech uloženy odděleně od druhopisů matričních knih, popřípadě sbírek listin.“.
4. V § 56 se za odstavec 1 vkládají nové odstavce 2 a 3, které znějí:

„(2) Matriční doklad, který má být vydán ze zápisu v matriční knize uložené v Národním archivu v Praze nebo Vojenském historickém archivu v Praze, vystaví Úřad městské části Praha 1.

(3) Matriční doklad, který má být vydán ze zápisu v matriční knize vedené do 31. 12. 1949 pro území hlavního města Prahy, vydá Úřad městské části Praha 1 a pro území města Brna Úřad městské části Brna, Brno – střed.“.

Dosavadní odstavec 2 se označuje jako odstavec 4.

5. V § 56 odst. 4 se slova „odstavce 1“ nahrazují slovy „odstavců 1 až 3“.

89.

Přechodná ustanovení

(17) Po uplynutí lhůt stanovených v § 23 zákona č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění zákona č. 320/2002 Sb., zákona č. 578/2002 Sb. a tohoto zákona, jsou uloženy

- a) matriční knihy z území hlavního města Prahy vzniklé a uzavřené do roku 1900 včetně v Archivu hlavního města Prahy,
- b) matriční knihy včetně druhopisů, popřípadě sbírek listin židovských obcí z území České republiky v Národním archivu v Praze,
- c) vojenské matriční knihy z území České republiky ve Vojenském historickém archivu v Praze.

(18) Po uplynutí lhůt stanovených v § 23 zákona č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění zákona č. 320/2002 Sb., zákona č. 578/2002 Sb. a tohoto zákona, se druhopisy matričních knih a sbírky listin z území hlavního města Prahy vzniklé a uzavřené do roku 1900 včetně předají Státnímu oblastnímu archivu v Praze.

(19) Do 10 let ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona vyhotoví Národní archiv v Praze mikrografické kopie matričních knih a druhopisů matričních knih židovských obcí z území České republiky z období do roku 1949 a uloží je odděleně. Ve stejné lhůtě vyhotoví Vojenský historický archiv mikrografické kopie matričních knih u něj uložených a předá je Národnímu archivu v Praze.

Č Á S T P Á T Á

Změna zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

90.

V § 75a zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění zákona č. 370/2000 Sb., se na konec odstavce 2 doplňuje věta „K návrhu na výmaz společnosti z obchodního rejstříku přiloží likvidátor potvrzení územně příslušného státního oblastního archivu, že s ním bylo projednáno zabezpečení archivu a písemností zanikající společnosti.“.

Č Á S T Š E S T Á

Změna zákona č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání, ve znění pozdějších předpisů

91.

V § 8 odst. 3 zákona č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání, ve znění zákona č. 94/1996 Sb., zákona č. 105/2000 Sb. a nálezu Ústavního soudu vyhlášeného pod č. 403/2002

Sb., se za větu první vkládá věta „Do náhrady hotových výdajů se zahrnují i náklady na péči o spisovnu a archiv úpadce.“.

Č Á S T S E D M Á

Změna zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů

92.

V § 17 odst. 1 zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění zákona č. 145/2001 Sb., se písmeno i) zrušuje.

Č Á S T O S M Á

Změna zákona č. 154/1994 Sb., o Bezpečnostní informační službě, ve znění pozdějších předpisů

93.

V § 16 odst. 5 zákona č. 154/1994 Sb., o Bezpečnostní informační službě, se slova „archiv zvláštního významu⁵⁾“ nahrazují slovy „bezpečnostní archiv⁵⁾“ a text poznámky pod čarou č. 5 zní:

„⁵⁾ § 53 zákona č. .../2003 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů.“.

Č Á S T D E V Á T Á

Změna zákona č. 273/1993 Sb., o některých podmínkách výroby, šíření a archivování audiovizuálních děl a o změně a doplnění některých zákonů a některých dalších předpisů, ve znění pozdějších předpisů

94.

V § 6 odst.1 zákona č. 273/1993 Sb., o některých podmínkách výroby, šíření a archivování audiovizuálních děl a o změně a doplnění některých zákonů a některých dalších předpisů, se slova „archivem zvláštního významu⁹⁾“ nahrazují slovy „specializovaným archivem⁹⁾“ a text poznámky pod čarou č. 9 zní:

„⁹⁾ § 52 zákona č. .../2003 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů.“.

Č Á S T D E S Á T Á

Změna zákona č. 359/1992 Sb., o zeměměřických a katastrálních orgánech, ve znění pozdějších předpisů

95.

V § 3a písm. e) zákona č. 359/1992 Sb., o zeměměřických a katastrálních orgánech, ve znění zákona č. 107/1994 Sb., zákona č. 200/1994 Sb. a zákona č. 186/2001 Sb., se slova „archivem zvláštního významu²⁾“ nahrazují slovy „specializovaným archivem²⁾“ a text poznámky pod čarou č. 2 zní:

„²⁾ § 52 zákona č. .../ 2003 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů.“.

Č Á S T J E D E N Á C T Á

Změna zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

96.

V § 3 odst. 5 zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů se slova „a archivnictví“ včetně poznámky pod čarou č. 3 a odkazů na ni zrušují.

Č Á S T D V A N Á C T Á

Změna zákona č. 27/2000 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o veřejných dražbách, ve znění pozdějších předpisů

97.

V zákoně č. 27/2000 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o veřejných dražbách, se část pátá zrušuje.

Č Á S T T Ř I N Á C T Á

Změna zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů

98.

V zákoně č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, se část sedmnáctá zrušuje.

Č Á S T Č T R N Á C T Á

Změna zákona č. 320/2002 Sb., o změně a zrušení některých zákonů v souvislosti s ukončením činnosti okresních úřadů

99.

V zákoně č. 320/2002 Sb., o změně a zrušení některých zákonů v souvislosti s ukončením činnosti okresních úřadů, se část čtyřicátá pátá zrušuje.

Č Á S T P A T N Á C T Á

Změna zákona č. 107/2002 Sb., kterým se mění zákon č. 140/1996 Sb., o zpřístupnění svazků vzniklých činnostmi bývalé Státní bezpečnosti, a některé další zákony, ve znění pozdějších předpisů

100.

V zákoně č. 107/2002 Sb., kterým se mění zákon č. 140/1996 Sb., o zpřístupnění svazků vzniklých činnostmi bývalé Státní bezpečnosti, a některé další zákony, se část druhá zrušuje.

Č Á S T Š E S T N Á C T Á
Ú Č I N N O S T

101.

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2005.

Příloha č. 1 k zákonu č. .../2003 Sb.

Písemnosti vzniklé z činnosti podnikatelů zapsaných v obchodním rejstříku, které jsou podnikatelé za podmínek stanovených tímto zákonem povinni uchovávat a umožnit výběr archiválií

1. Statut, písemnosti o vzniku a zániku podnikatelského subjektu
 - a) zakladatelské písemnosti,
 - b) organizační řády a řídicí akty, stanovy, statuty a jejich změny, jednací řády, organizační řády a schémata,
 - c) písemnosti o změnách podnikatelských subjektů, rozhodnutí, dekrety, smlouvy a výměry o změně právní formy, sloučení, rozdělení,
 - d) písemnosti o zrušení, likvidaci a zániku podnikatelského subjektu, rozhodnutí o likvidaci, zprávy o postupu a ukončení likvidace, návrhy na výmaz z obchodního rejstříku.
2. Písemnosti vrcholového řízení podnikatelského subjektu, notářské zápisy z jednání orgánů podnikatelského subjektu, výroční zprávy včetně zprávy o auditu.
3. Písemnosti o majetku podnikatelského subjektu, písemnosti dokládající vlastnictví nemovitého majetku, ochranné známky.
4. Finanční písemnosti, účetní záznamy a statistiky podnikatelského subjektu, zejména knihy podvojného účetnictví, účetní závěrky a roční statistické výkazy.
5. Písemnosti z propagační činnosti podnikatelského subjektu, zejména katalogy zboží s ceníky, publikace vydané podnikatelským subjektem a podnikové kroniky.
6. Výrobní program, jeho změny a uplatnění výrobků na domácím trhu a zahraničních trzích.
7. Zásadní písemnosti o zaměstnaneckých záležitostech, kolektivní smlouvy.

Písemnosti, které podle obsahu budou vždy vybrány za archiválie

1. Písemnosti podle druhu

- a) zápisy ze zasedání orgánů zákonodárné, vládní a výkonné moci a orgánů územní samosprávy na všech stupních,
- b) zakládací listiny, statuty, organizační řády a další písemnosti o organizační struktuře, vedení, správě, řízení, kontrole, činnosti a jejich výsledcích
 1. ústředních a všem jim podřízených orgánů státní správy, územní samosprávy a jejich předchůdců,
 2. justičních složek všech stupňů i druhů, notářství, státních zastupitelství a jejich předchůdců,
 3. orgánů a organizačních složek obcí a krajů, národních výborů všech stupňů a jejich předchůdců,
 4. státních příspěvkových organizací a příspěvkových organizací obcí a krajů, hospodářských, rozpočtových a ostatních státních organizací řízených, popřípadě spravovaných státními orgány nebo národními výbory a předchůdců těchto organizací,
 5. družstevních organizací, jejich zařízení a předchůdců,
 6. všech součástí a zařízení ozbrojených sil a bezpečnostních složek,
 7. politických stran, občanských sdružení a odborových organizací,
- c) mezinárodní smluvní dokumenty prezidentské, vládní a resortní úrovně,
- d) písemnosti geodetické a kartografické, katastry nemovitostí,
- e) dokumentace významných staveb,
- f) kroniky všech typů,
- g) matriky narozených, oddaných, zemřelých, vojenské, studentů, členů komor a občanských sdružení, sbírky matričních listin, písemnosti o nabytí a pozbytí státního občanství,
- h) roční rozpočty, závěrečné účty, účetní závěrky, hlavní knihy,
- i) sčítací archy obyvatelstva,
- j) soudní rozsudky pro politické delikty, pro zločiny proti lidskosti, pro omezování lidských práv a svobod, pro závažné trestné činy proti životu, zdraví a majetku občanů,
- k) osobní spisy významných osobností politického, hospodářského, vědeckého, technického, kulturního a sportovního života,
- l) rukopisy významných literárních děl,
- m) podací deníky, rejstříky k nim, elenchy, kmenové listy, globální archy a další typy základních evidenčních pomůcek spisové služby,
- n) privatizační projekty,
- o) rehabilitační spisy,
- p) třídní výkazy, katalogy, katalogové listy, protokoly o závěrečných zkouškách, protokoly o maturitních zkouškách.

2. Písemnosti podle obsahu, které obsahují zásadní informace o

- a) životních poměrech obyvatelstva v dobových státoprávních a ekonomických podmínkách,
- b) strategiích, koncepcích a plánování rozvoje hospodářství včetně důležitých účetních

- a statistických výkazů a přehledů,
- c) měnové politice,
 - d) majetkoprávních poměrech a jejich změnách v obecném měřítku, o konfiskacích a restitucích majetku,
 - e) právní úpravě mezinárodních vztahů,
 - f) tvorbě právních předpisů včetně jejich nerealizovaných návrhů,
 - g) státních hranicích, územním členění státu, hranicích správních obvodů, symbolech státu a územních samosprávných celků, místních názvech a jejich změnách, o slučování a rozlučování obcí,
 - h) vývoji a stavu zdravotnictví, sociální péče a úrovně bydlení,
 - i) vývoji a stavu vědy a techniky,
 - j) vývoji a stavu školství, kultury a umění, tělesné výchovy a sportu,
 - k) vývoji a stavu dopravy a spojů,
 - l) územním plánování,
 - m) zásadních změnách a opatřeních v ochraně životního prostředí,
 - n) geologických a půdních průzkumech,
 - o) technickém rozvoji včetně patentů na významné vynálezy,
 - p) kulturních památkách a jejich údržbě, rekonstrukci a ochraně,
 - q) životě a díle významných osobností,
 - r) volebních výsledcích a výsledcích referend.

Zařazení jednotlivých typů archiválií do I. kategorie

1. Do I. kategorie se zařazují

- a) archivní památky a národní archivní památky,
- b) archiválie vzniklé do roku 1526,
- c) listiny vzniklé v letech 1527-1648,
- d) listiny významného veřejnoprávního a státoprávního charakteru vzniklé po roce 1648,
- e) pečetidla (typáře) vzniklá do konce první poloviny 17. století, po tomto období jen pečetidla mimořádné umělecké hodnoty.

2. Do I. kategorie se zařazují rovněž i další archiválie, pokud do ní nebyly zařazeny již podle ustanovení bodu 1, a to

- a) zemské, dvorské (manské, lenní) desky, knihy svobodníků, soupisy poddaných a svobodníků, urbáře, pozemkové, horní a železniční knihy, městské knihy z předmagistrátního období, matriky narozených, zemřelých a oddaných, vojenské matriky, vysokoškolské matriky a archiválie dokumentující základní změny v počtech, struktuře a způsobu života obyvatelstva,
- b) berní katastry,
- c) základní dokumenty o státoprávním uspořádání státu, o organizační struktuře a činnosti jeho vrcholných institucí,
- d) zápisy a protokoly ze zasedání všech zákonodárných sborů, ze zasedání vlád (od roku 1918), zápisy ze zasedání všech zastupitelských a podobných sborů (obecních a městských zastupitelstev, výborů a rad okresních zastupitelstev a výborů, zemských zastupitelstev a výborů, plén a rad národních výborů, zastupitelstev a rad obcí a krajů, správních rad, grémií, valných hromad akciových společností atd.),
- e) významné dokumenty o právní úpravě mezinárodních vztahů (smlouvy týkající se úpravy vztahů mezistátních a vztahů mezi významnými společenskými, vědeckými, hospodářskými a jinými institucemi),
- f) dokumenty o stanovení, změnách a úpravách státních hranic (hraniční agenda),
- g) zásadní dokumenty ekonomického charakteru vzniklé z činnosti vrcholných státních orgánů o zásadních otázkách měnové politiky, o strategických rozhodnutích státní hospodářské politiky a o státních zásadích do struktury vlastnictví výrobních prostředků (např. pozemkové reformy, znárodnění, privatizace apod.),
- h) základní dokumenty o rozvoji vědy, techniky a kultury,
- i) závažné dokumenty vzniklé z činnosti ústředních orgánů politických stran a jiných významných společenských organizací (korporací),
- j) dokumenty zachycující zápas za základní lidská práva a svobody, za politickou a sociální emancipaci společenských tříd a vrstev a za odborová práva zaměstnanců,
- k) zápisy ze zasedání vrcholných orgánů ČSR v exilu v letech 1939-1945,
- l) archiválie vztahující se k mezinárodněpolitickým i vnitropolitickým aspektům mnichovské krize v roce 1938, archiválie výrazně dokumentující systém a metody nacistické moci na našem území v letech 1938-1945, vzniklé z činnosti vrcholných říšskoněmeckých orgánů a nacistických organizací, archiválie týkající se obnovy československé státnosti v roce 1945 a poválečného uspořádání ČSR,
- m) dokumenty zachycující protinacistický a protikomunistický odboj a jeho perzekuci,
- n) archiválie evropského, případně světového významu,
- o) základní dokumenty geodetické a kartografické,
- p) rukopisné mapy a plány, které jsou pro své technické provedení nebo umělecké zpracování mimořádně hodnotné, jakož i unikáty tištěných map a plánů domácího původu,

- q) kresby, grafické listy a fotografie zpodobující místa, města, významné osoby, historicky významné události, kroje a nástroje mimořádné dokumentární hodnoty nebo cenné z hlediska uměleckého či technického provedení nebo svou ojedinělostí,
- r) plány a výkresy strojů, nástrojů a strojního zařízení vzniklé do roku 1850,
- s) korespondence historicky mimořádně významná, rukopisy významných hudebních, literárních, vědeckých a odborných děl,
- t) památníky, kroniky a deníky popisující významné historické události nebo obsahující údaje rozsáhlejšího historického období,
- u) archiválie výtvarně hodnotné (např. iluminované úřední knihy a rukopisy s uměleckými miniaturami apod.),
- v) všechny zvukové a filmové dokumenty vzniklé do roku 1920; po tomto roce jen takové, které jsou mimořádně významné umělecky, technickým provedením nebo svou dokumentární hodnotou,
- w) archiválie vojensko-politické a vojensko-odborné povahy, dokumentující postavení a posláni ozbrojených sil a ozbrojených bezpečnostních sborů a obsahující sumarizující údaje o jejich organizaci, početních stavech a technickém vybavení.